

B
373
SZ62

2
5.00921

A SZENTESI
M. KIR. ÁLLAMI FŐGYMNASIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1914—1915. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
AZ IGAZGATÓSÁG.

A SZENTESI
M. KIR. ÁLLAMI FŐGYMNASIUM

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1914—1915. TANÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
AZ IGAZGATÓSÁG.

1977

23.639

5 4
1965

2013

NL0195579

SZABÓ BÉLA

Szabó Béla emlékezete.

Az a földrengető vihar, mely a félvilágot felrázta a béke áldásos öléből, nem kímélte meg a mi iskolánkat sem. Intézetünk ifjú tanára, Szabó Béla, 1914. szeptember 11-dikén a galíciai Janow mellett a hazáért hősi halált halt. Még nem heggedt be a seb, melyet elhunyt szeretteinek, barátainak lelkén ütött, még megrezdül a könny szemünkben, ha kedves személyére gondolunk, de Isten akaratában való megnyugvással annak a hitnek kell vigasztalni mindenkit, aki őt szerette, aki őt becsülte — s ki ne szerette, ki ne becsülte volna? — hogy örökké élni fog az a nemzet, amelynek ilyen fiai vannak, és hogy az ő hősi emléke élni fog, míg ez a nemzet megbecsüli a kötelességtudást, a haza szent ügyéért való lelkesedést és megbecsüli azok emlékét, kik a szent ügyért, ha kell, életüket is feláldozzák!

Viruló ifjú korában érte el a hősök végzete. 1884. május 15-dikén született Szentesen. Szüleinek: Szabó Mihály kereskedőnek és Szabó Juliannának egyetlen gyermeke volt. Itten, szülővárosának gymnasiumában végezte középiskolai tanulmányait; szülővárosának magyar érzése dobogott az ő szívében, a mi intézetünk fejlesztette ki a lelkében szunnyadó erőket, tehetségeket. Miután az egyetemi tanulmányokat a budapesti egyetem bölcsészeti karán elvégezte, gyakorlati kiképzését is a mi intézetünkben nyerte. Oklevelének megszerzése után ugyancsak itt mű-

ködött, mint tanár, három esztendeig; tanári működésének negyedik éve már a harctéren találta s az orosz puska-golyó, mely életét kioltotta, a legszebb reményekre jogosító életpályának vetett véget.

Az a rövid idő is, mely alatt mint tanár működhetett, alkalmas volt arra, hogy kifejlessze tehetségeit. Ő azok közé a tanárok közé tartozott, akik nem kenyérkeresetnek, hanem hivatásnak tekintik ezt az életpályát. Szerény, csendes természetével mindenik tanártársának szeretetét, tiszteletét megszerezte, jóakaró bánásmódjával, tanítványai iránt való szeretetével és komoly tudásával megnyerte a legnagyobb kincset: a tanulóifjúság ragaszkodását, hálás szeretetét.

Életének utolsó éveiben súlyos csapások érték. Egy-más után hunytak el szerető szülei még életüknek java-korában.

A múlt év tavaszán vette nőül szíve választottját, Balogh Szabó Lídiát, akitől azonban 4 hónapi boldog házasság után elszólította a kötelesség hívó szava, királyának hadra keltő parancsa s nem láthatta viszont érte aggódó hitvesét s nem ismerhette meg kis fiát, nevének örökösét.

Mindig reménykedtünk, hogy azok a hírek, melyeket már régebben beszéltek, csak az aggodalom rémlátásai lesznek; november elején tudtuk csak meg a szomorú valóságot. Torday Lajos, intézetünk tanára, értesült Gyulán hiteles előadásból a mi hősünk elhunytáról, sebesülten ott lévő bajtársaitól és közvetetlen katonai előljáróitól, akik a legnagyobb elragadtatással beszéltek Szabó Béla hősi tetteiről és könnyes szemmel magasztalták bajtársi hűségét, az alája rendelt közvitézek iránt való jóindulatát.

Emlékének hőshöz méltó megörökítéséről annak idején gondoskodni fog a tanári kar. Legyen áldás hős barátunk emlékezetén!

November 4-ikén közöltük összegyűjtött növendéke-

inkkel szeretett kartársunk elhunytának hírét és ez alkalommal *Dongó Orbán*, intézetünk tanára, az itt következő beszédben méltatta az ő hősi érdemeit, önfeláldozó vitézségének nagyszerűségét:

Kedves Tanuló ifjúság!

Egy gyász hírnek lesújtó hatása alatt szakítottuk most félbe rendes iskolai munkánkat s gyülekeztünk e terem-ben mindnyájan együvé. Immár szomorú valósággal bizonyos, hogy Szabó Béla, intézetünk szeretett, fiatal tanára az északi harctéren az ellenség gyilkos golyójától találva, a haza védelmében elesett. E pillanatig még csak igen szűk szavú értesülésünk van hősi halála részleteiről. E részletek egy legendás történetet juttatnak eszünkbe, melyet, mint 48-iki szabadságharcunk egyik meghatározódóját, „A sztrechnói piros virágok” címe alatt Rákosi Viktor költői tolla örökített meg.

A Kárpátok egyik hegytetőjét a túlnyomó orosz erő ellen néhány honvéddel védte Szeredai kapitány. „Fiaim — szólott a vitéz kapitány — 73-an állunk e helyen s onnan alúlról 100.000 orosz vonul ellenünk. Nekünk azonban szemben kell szállnunk ez óriási haddal, nehogy a büszke cárnak azt jelenthesse a vezér, hogy kardcsapás nélkül lépte át Magyarország határát. Meg kell őket állítanunk s megmutatnunk, hogy e hegyeken túl oly nem-zettel lesz dolguk, amelyik meg tud halni a szabadságért.” — „Mindnyájan szívesen meghalunk hazánkért!” — kiáltotta egy szívvel a kis csapat. A honvédek megírták utolsó leveleiket kedveseikhez. Szeredainak otthon fiatal felesége volt, annak szólt utolsó levele. Alant dörögtek már az orosz ágyúk s most megharsant a magyar honvédek riadója is. „Tüzelj” hangzott a vezényszó s a fegyverropogás után sűrű füst borult az egész tájra. „Tölts, tüzelj”, hangzott újra Szeredai szava, s az oszló füstön keresztül látni

lehetett az ezernyi ezer ellenség előnyomulását. A honvéd-csapat kissé lejjebb ereszkedett a tetőről, cserjék és más torlaszok mögé húzódott s onnan tüzelt az ellenségre, de az orosz ágyúk csakhamar széjjelszórták a torlaszokat. „Aki él, kapaszkodjék feljebb, — dörgött az ismert hang — onnan folytatjuk a tüzelést.“ Azonban feltartóztathatatlanul kapaszkodik a hegyre fölfelé az orosz szuronyerdő, míg egyszer környeskörül megzendül a cári himnus. „Adjátok meg magatokat“, — szól gőgösen egy aranysisakos orosz tisz. „Cél, tűz!“ volt rá a honvéd kapitány válasza. A honvédek sortüzét azonban minden oldalról fülsiketítő roppanás viszonzozza s amikor a füst szétoszlott, nem állt már a hegytetőn a honvédek közül senki. Ott veszett el mindenik. „Tábornok úr, — kérdi a muszka kürtös, — megfújhatom-e a győzelmi himnuszot?“ „Hagyd el — szólt meghatva a vezér — a győzelem ezeké a néma halottaké.“

A sztrecsnói honvédek legendába illő története ismétlődik most meg Szabó Bélának és kisdéd csapatának hősi elestében. Mikor a krasznyiki, komarovi fényes diadalo után a magyar seregnek vissza kellett vonulnia a tisztesen nagyobb ellenség elől, Szabó Bélát századával hátvédnek rendelik ki a derékhad fedezésére. Szabó Bélának a biztos halál tudatában állják az óriási ellenséges erőgyilkos tüzét s ott halnak meg mindnyájan hazájukért a Kárpátok galíciai lejtőjének szomszédságában. Szabó Béla sem adta meg magát, hanem halált ontott, küzdött utolsó lehelletéig, feltartotta s megtanította a nyerszerűre támaszkodó ellenséget a magyar katona erkölcsi erejének bámulására.

Szabó Béla utolsó levele, melyet itthon hagyott fiatal feleségének írt, egy nappal kelt halála előtt s haza jutva itthon jóideig fenntartja a bizó hitet, hogy írója él még, hiszen írt. Most azonban tudjuk már, hogy a levél kelte

után való napon, szept. 11-én, a janowi erdőben átlőtt fejével halva feküdt már a hős lelkű fiatal honvédtiszt.

A sztrecsnói hős alakja köré gloriát vont a költészet, a Szabó Bélák halált megvető bátorságát is hasonlóképp regébe foglalja az emlékező utókor. Addig is, míg ez elkövetkezhethet, legyen ez az iskola, melynek nemcsak tanára, de neveltje is volt Szabó Béla, az első, aki ennek a derékon eltört életnek sírjára az első babért letette. Szabó Béla egyedüli sarja volt egy tisztos polgári családnak Szemefénye egy meleg kedéllyel megáldott édes anyának, akit a hirtelen halál akkor ragadott el dédelgett fia mellől, mikor az élete célját éppen elérte. Rövid egy évre rá édesapját vesztette el a szeretett fiú, éppen akkor, midőn kiküzdött életpályája mellé kiválasztotta már, a sziv igaz és törhetetlen erejével, élete társát is. S mikor felragyogott neki a családi élet és apai öröm szavakkal ki nem fejezhető boldogsága, tetézve egy anyagiakban gondatlan élet nyugalmával, ágyú és puskatűz közé szólítja királya és hazája hívó szava, ahonnan immár élve nem térhet vissza többé. Egész sorozata a tragikus eseményeknek, melyeket magának a hősnek szintén tragikus elmulása zár be.

Csak ha betegek lettünk, tudjuk becsülni az egészséget, csak a halálnál érezzük igazán, mily szép az élet. S legszébb mindenestre a férfikorban. Készülünk erre a gyermek és ifjúkoron, tehát egy féléleten át, míg végre kidomborodik előttünk élethívatusunk, melyet egész tehetségünkkel, minden erőnkkel be akarunk tölteni. Ebben a korban, az alkotó munka korában, ragaszkodunk leggőrcsöbben az élethez. S Szabó Bélának ebben a korban kellett elbúcsúznia az élettől. Az utolsó percekben bizonyára átérezte kegyetlen végzetének minden borzalmát, de nem habozott az elhatározásában.

Kevés beszédű ember volt, szerény és hallgatag, minden összeütközést kerülő, jóságos és nemes lélek.

Meglepő az ellentét, mely csendes természete és halálakor tanúsított erős lelkülete, hősi bátorsága és törhetetlen elszántsága között mutatkozik. Századosa a legszebb nyilatkozatot juttatta el hozzánk róla, amit csak katonáról mondhatni, hogy olyan oroszán módra nem látott még embert harcolni, mint ahogyan Szabó Béla öt véres ütközetet végig küzdött. S meghatóak saját szavai, melyekkel elhárította magától az óvatosságot tanácsoló szót: sietniök kell a muszkákkal végezni, hogy mentől hamarabb itt-hon lehessenek. A hatodik ütközet után azonban, a katonai érdemkeresztet, mellyel a király kitüntette bátorságáért, már csak kihűlt kebelére tűzhatték fel bajtársai.

Szabó Béla halálán érzett veszteségünk sokkal nagyobb, a fájdalomunk sokkal frissebb és elevenebb, mint hogy képesek volnánk a vizsgálódás tárgyilagos nyugal-mával kellőképen méltatni a hősi halált halt tanári érdemeit. Amellett a veszedelem, mely körülzúgja most ezt a nemzetet, sokkal fenyegetőbb, mint hogy most egy hantnál, bármily értékes életet zár is magában, sokáig időzhetnénk. De a legnagyobb tanulságot, mely Szabó Béla hősi halálából szól felénk, vonjuk le és emeljük ki. Ez a legfőbb tanulság a kötelesség akadályt nem ismerő teljesítése. Tanuljuk meg, hogy az emberi élet a kötelességek szakadatlan láncolata. Minden kornak, minden népnek megvannak a maga kötelességei. Mi magyarok kis nép vagyunk s valahogyan mindig olyan volt a sorsunk, hogy soha sem a könnyebb szerep jutott reánk. Az európai népek ütköző pontján mint a multban, úgy most is azt a világtörténelmi szerepet töltjük be, hogy Kelet barbárai-val szemben Nyugat művelődését védjük. Méltó feladat, hogy egy nemzet minden anyagi és erkölcsi erejét sorompóba állítja érte. Ennek a nagy feladatnak csak úgy felelhetünk meg, ha a tulnyomó nyerselő ellen, mely egy erkölcsi világnézetében meghibbant királygyilkos nép dicstelen pártfogói ürügye alatt támad reánk, az igazságot

mindenkor megvédő emberiességnak magasabb ethikai világát állítjuk szembe. A nemzet minden egyes tagjának, de különösen a nemzetet fenntartó közép osztályának, melyet a középiskola nevel, fel kell fegyvereznie magát nemcsak okossággal és tanultsággal, de fennkölt és nagy érzésekkel, melyek képessé tesznek mindnyájunkat, hogy ahová a kötelesség parancs szava állít bennünket, ott mindenkor és minden körülmények között egész lelkünk-ből, teljes erőnk-ből, becsülettel, bátran és törhetetlenül cselekedjünk.

Szabó Béla nemcsak tanára, de egykor tanulója is volt ennek az intézetnek. Legyen tehát ez iskola mostani tanulói előtt mindenkor követendő példa az ő fennkölt jelleme, tántoríthatatlan kötelességtudása és dicső halála. Minden öntudatos lélekben él a törekvés, hogy testével együtt ne semmisüljön meg a szelleme, hanem maradjon itt köztünk és éljen bennünk. Így élnek a nagyok köztünk haláluk után is nagyszerű alkotásaikban. Szabó Béla életpályája legkezdetén az alkotó életkor előtt költözött el közlünk, de tanító, nevelő ember volt s annak tanítása és egyénisége ott munkál tanítványai tudatában, gondolkodásában, érzésében, egész jellemében, olyankor is, mikor talán nem is tudják, ott is, ahol talán nem is sejtik. Szabó Bélának a sors nagyon rövid időt engedett ez alkotó munka végzésére. De amit megtagadott az élettől, azt megadta a halottnak. Az ő hősi halála, magatartása a csaták tűzében minden élőszóbeli tanításnál többet mond, jobban hat. Elmondja mindnyájunknak, de különösen Önöknek, kedves tanulóifjuság, akik működésének legközvetlenebb részesei voltak, hogy kell a kötelességet teljesíteniök, hogy kell az emberi nagyságot a jellem nagyságában megmutatniök s hogy kell a hazát igazán szeretniök. Őrizzék meg emlékét, fogadják meg a sírból jövő tanítását. Ha eddig szerették, mint tanárukat, legye-

nek ezentúl reá büszkék, mint ennek az iskolának a hőisére, mint a mi hőseinkre.

És végezetül még egyet! Meglehet, hogy a sors úgy kívánja, hogy akik még ma az emlékezés szavát hallatjuk vértanúink felett, holnap már szintén a csatamezőn harcolunk s meglehet, hogy Szabó Bélához hasonló végzet vár reánk. Mindnyájunkat a Szabó Bélák példája s az a tudat lelkesít, hogy igaz ügyért fogunk fegyvert, hogy seregeink zászlajára az emberiség és népszabadság jelszava van felírva: az Isten nem engedheti azt sárba tiporni. Sok, sok élet megy neki a halálnak, de abban a biztos meggyőződésben, hogy a tengernyi áldozat nem esik hiába, mert a nemzet élni fog, élni fog Önökben s akikben meglesz az akarat is, a tudás is, folytatni ennek a nagyra hívatott nemzetnek munkáját mindenütt, ahol az értük haltak abban hagyták.

II.

Tanterv és tananyag.

A tanítás valamennyi osztályban az 1899. évben kiadott miniszteri tanterv alapján az 1903-ban kiadott útmutatások szellemében történt.

VÉGZETT TANANYAG.

A) RENDES TÁRGYAK.

I. osztály

Osztályfőnök: **Adameszk Jusztin.**

Vallásstan. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok. Fehérló fia. A farkas tanya. Farkas-barkas. A szürke ló. A róka, medve és a szegény ember. Krisztus és a madarak. A Tisza eredete. Attila, Isten ostora. Attila udvarában. A magyarok bejövetele. A magyarok kalandozása a vezérek alatt. Botond bárdja. Lehel kürtje. Géza fejedelem megtérése. Szt. István, a magyar nép apostola. Csanád vitéz. A magyar lovag világból. A pusztai fiai közt. Katona dalok. Kőműves Kelemenné. János vitéz. Téli világ. Három fiú. Nyalka huszár. Hadnagy uram. Hírös város. Rege a csodaszarvasról. Keveháza. Szt. László füve. Apollon. Perseus. Herakles. Nyelvtan: A hangok. Az egyszerű mondatok fajtái. A mondatrészek. A beszédrészek. A helyesírás főszabályai. 15 isk. dolgozat. Heti 5 óra.

Latin nyelv. Olvasmányok. A kis latin nyelvkönyv 1—29. olvasmánya. Nyelvtan: Declinatio; coniugatio; fokozás, névmások, számnevek. 15 isk. dolgozat. Heti 6 óra.

Földrajz. Tájékozódás a földgömbön és térképen, térképolvasás. Földrajzi alapismeretek. Magyarország hegységeinek, síkságainak, vizeinek, éghajlatának, megyéinek és főbb városainak ismertetése kapcsolatban a lakosság foglalkozásával és életmódjával. Heti 3 óra.

Természettan. Közönségesebb gyümölcsformák. Házi emlősök. Fenyők. Az ember lakása közelében, a mezőn és erdőn élő emlősök. Néhány tavaszi növény. A növény részei. Házi szárnyasok. Heti 2 óra.

Számítás. A számokról. Mennyiségek, mérés, mértékek. Műveletek egész számokkal és tizedes törttel. Számok oszthatósága. Műveletek közönséges törttel. Törtök átalakítása. Iskolai dolgozatok száma 9. Heti 4 óra.

Rajzoló geometria. A rajzszerkezet ismertetése. A pont és egyenes vonal. Az egyenes helyzetei. Távolságok összehasonlítása és a négy alpművelet távolságokkal. A kör vonalai, ívei, szögei. A szög keletkezése, felosztása, jelölése, mérése és alpműveletei. Szögpárok. Idomok. Az idomok szimmetriája, hasonlósága és összeillősége. A görbe vonalú idomok közül a csigavonal, ellipsis és tojásdad idom szerkesztése. Az idomok kerület- és területszámítása. Rajzgyakorlatok. Heti 3 óra.

Szépírás. A magyar kis- és nagybetűk és a folyóírás gyakorlása. Heti 1 óra.

Testgyakorlat. Rendgyakorlatok. Szabadgyakorlatok, gyakorlatok kéziszer nélkül és csak fabottal. Kitarató futás 1—5 percig. Versenyfutás 50 méterig. Társas szabadgyakorlatok 5 ütemű gyakorlatokkal $\frac{1}{4}$ -es ütemezéssel. Szergyakorlatok: Magasságugrás, távolmagasugrás, ablakugrás. Mászás rudakon és gyakorlatok a rudakon. Mászás kötélén versenyezve. I. fokú gyakorlatok az alacsony nyújtón, gyűrűhintán, rohamdeszkán, ugrózsámolyon. Heti 2 óra.

II. osztály.

Osztályfőnök: Dongó Orbán.

Vallás. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok: az Olvasókönyvnek 1. 4. 5. 6. 7. 8. 11. 13. 15. 16. 17. 18. 20. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 35. 37. 38. 39. 45. 47. 48. 49. 51. 53. és 54. 55. számmal jelölt olvasmányai és a tanító mesék, továbbá a nyelvtanban levő olvasmányok. — Könyv nélkül a 6. 7. 21. 22. 23. 25. 26. 27. 28. 45. 47. 48. 49. és 54. sorszámmal jelölt költemények. — Nyelvtan: A szótan. Az állandó határozók; a szórend; az összetett mondatok. Havonként 2 iskolai írásb. dolg., összesen 13. Heti 5 óra.

Latín nyelv. A nyelvkönyv 32—35. 37—38. 41—46. 49—50. 52. 56—57. számú olvasmányai. A 35. 41. számú olvasmányok könyv nélkül is. Havonként 2 isk. ír. dolgozat, összesen 13. Heti 6 óra.

Földrajz. Európa, Ázsia, Afrika földrajzának ismertetése. Heti 3 óra.

Természettan. Néhány ősszel virágzó növény. Majmok. Tengeri emlősök. Eرسényesek. Az ember lakása közelében, a mezőn, erdőn, vízen tartózkodó madarak. Csúszó-mászók. Kételtűek. Halak. Puhatestűek. Rovarok a főbb rendek képviselői alapján. Pók, rák, földi giliszta. Néhány gyümölcsstermő és erdei fa és bokor. Rovar- és növénygyűjtés. Heti 2 óra.

Számítás. Számolási rövidítések; számolási műveletek korlátozott pontossággal. Az arányosság fogalma, az arányok és aránylatok tana. Egyszerű hármasszabályhoz tartozó feladatok megoldása. Százalék számítás. Írásb. dolgozatok száma 9. Heti 4 óra.

Rajzoló geometria. A sík általában. Pontok, vonalak relatív viszonya a síkhoz. A sík főhelyzetei. Síknak síkhoz való helyzete. Lapszög. Testszög. Testek általában. Egyenes, vegyes és görbe felületű testek. A test hálójának és axonometrikus képének szerkesztése. A testek szimmetriája, hasonlósága és összeillősége. A testek felületének és köbtartalmának számítása. Rajzgyakorlatok, axonometrikus szerkesztések és testek készítése. Heti 3 óra.

Szépírás. Német kis- és nagybetűk. Magyar és német folyóírás. Heti 1 óra.

Testgyakorlás. Heti 2 óra. Mint az I. osztályban.

III. osztály.

Osztályfőnök: Gönczi Ede.

Vallás. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok. Az olvasókönyv 1—11. 13—15. 17. 19—24. 26—28. 30—32. 34. 35. 37. 38. 40. 41—45. 50. 51.

Szergyakorlatok: Magasugrás, távol-magasugrás, ablakugrás. I. és II. fokú gyakorlatok az I. és II. osztályban felvett szereken, de már gyakorolták a bakon a felüléseket, a felugrásokat és átugrásokat. Alacsony korláton és a lovon felülések. Heti 2 óra.

IV. osztály.

Osztályfőnök: Jirkovszky Sándor.

Vallástan. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok. Arany „Toldi”-ja részletesen fejtegetve és összehasonlítva Ilosvai krónikájával. Prózai olvasmányok a Stilisztikából. Könyvnélkül: Toldi előhangja, 1—4., 9. és 10. énekei, azonkívül: A fülemile. Erdei lak. (Tompától és Aranytól) A Tisza. Az Alföld. Pató Pál úr. — Elmélet: A stílus fogalma. Nyelvünk szókincse; irodalmi szóhasználat. Szólamkincs. Mondatszerkezet. A prózai és költői stílus. A verstan elemei. Ügyíratok. — Havonként 2 írásbeli dolgozat. (Közülök félévenként 1—1 házi), összesen: 14. Heti 4 óra.

Latin nyelv. Olvasmányok: a) prózai: laesar De bello. Gall. I. 1—12; 48—53. V. 8—14. VI. 11—20; 21—28. b) költői: Ovid. Met.: Origo Mundi. Lycaon Deucalion et Pyrrha. Diluvium. Régiségtani és mythologiai vonatkozások ismertetése.

Német nyelv. A családi életéről, mindennapi foglalkozásról és az évszakokról szóló beszélgetések. Költemények: Auf dem Jahrmarkt. Gefunden. (Könyv nélkül is.) Havonként 2 iskolai dolgozat, az egész évben 14. Heti 3 óra.

Történelem. Magyarország története a mohácsi vésztől a kiegyezésig (1526—1867.). Magyarország és Ausztria politikai földrajza. Heti 3 óra.

Természetrájk. Néhány ősszel virító növény megismerése alapján a virágos növények szervei, kiváló tekintettel biológiai jelentőségükre. Chemiai alapismeretek. A növényben előforduló legfontosabb szerves vegyületek. A növény belső szerkezete és életjelenségei. Az osztályozás elvei. Linné rendszere és a legegyszerűbb természetes rendszer. A növény elnevezése. Virágtalan és virágos növények fontosabb családjai. Növénygyűjtés. Heti 3 óra.

Mennyiségtan. A számtani és geometriai képletek összefoglalása. Műveletek pozitív és negatív algebrai mennyiségekkel. Al-

számú olvasmányai. Rendszeres magyar nyelvtan. 14 isk. dolgozat. Heti 4 óra.

Latin nyelv. Olvasmányok. A kis latin nyelvkönyvből Castorum descriptio. Quintus ad castra pervenit. Uter fortior est? Hostes a castris repelluntur. Captivi interrogantur. Quintus in Germaniam mittitur. Quintus aciem instruit. Proelium. Bellum civile oritur. Quintus oppugnationem parat. Urbis oppugnatio. Turba. Triumphus descriptio. Phaedrusból: Prologus. Lupus et agnus. Canis per fluvium carnem ferens. Vacca, capella, ovis et leo. Lupus et gruis. Cervus ad fontem. Vulpes et corvus. Rana rupta et bos. Muli duo. Aesopus ad quendam de successu improborum. Aesopus et petulans. Musca et mula. Pullus ad margaritam. Pavo ad Junonem de voce sua. De vulpe et uva. De vitiis hominum. Viatores et Latio. Nyelvtan: Mondattan. Havonként 2 írásbeli dolgozat, összesen 12. Heti 6 óra.

Német nyelv. Az iskolai és mindennapi életre vonatkozó beszélgetések. A főnév, a melléknév, a leggyakrabban előforduló névmások és előjárók, a számnevek, az egyszerű igealakok. — Az egyszerű mondat. Havonként 2 iskolai írásbeli dolgozat, az egész évben 11. Heti 4 óra.

Történelem. A magyar nemzet története a honfoglalástól 1526-ig. Heti 3 óra.

Földrajz. Amerika és Ausztrália földrajzának ismertetése. A matematikai és physikai földrajz alapelemei. Heti 2 óra.

Számtan. Összetett hármasszabály keretébe tartozó gyakorlati példák. Kamatszámítás. Váltódiscontálás. Értékpapír és éremszámítás. Pénzrendszerek. Láncszabály. Isk. írásbeli dolgozatok száma: 9. Heti 3 óra.

Rajzó geometria. A pont és vonal. Szimmetria. A szögekről általában és különösen. Szög párok. Távoltságok aránya. Hasonlóság. Három-, négy- és sokszögek összeillősége és adott adatok alapján szerkesztésük. Távoltságok arányossága. Idomok hasonlósága. Mértani rajz készítés a tanultakról. Ornament motívumok rajzolása és egyszerű színezése. Heti két óra.

Testgyakorlat. Rendgyakorlatok: Arc- és oldalsorok, arc- és oldalsorok helyből és fordulatokkal, továbbá menetközben. Sorbontás, Négyes arc- és oldalsorok alakítása, arc- és oldalsorból felvonulás, rövid ellenvonulás. Szakaszalakítás. Kettős rendek helyből és fordulatokkal. Menetelés szakaszban, fordulatok szakaszban. Szabadgyakorlatok mint az I. II. osztályban. Kitarató futás 1—6 percig.

geometriai mennyiségek és számok négyzete és köbe. Törtek. Algebrai mennyiségek oszthatósága. Egy ismeretlenű elsőfokú egyenletek. Arányok. Iskolai dolgozatok száma 9. Heti 3 óra.

Rajzoló geometria. a) Planimetriai szerkesztések. A körre vonatkozó egyszerű szerkesztések. Az ellipszis, hiperbola és parabola szerkesztése és érintőinek meghatározása. Mértani rajz készítése; b) Sík dízítmények rajzolása és egyszerű színezése falí és kéz. lapminták után. Heti 2 óra.

Testgyakorlás. Heti 2 óra. Mint a III. osztályban.

V. osztály.

Osztályfőnök: **Német László.**

Vallástan. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Római és magyar levelek. Xenophon: Beszélgetés az istenségről. A szülők iránt való szeretetről, Heltai: A nándorfehérvári győzelem. Tinódi: Prini Péternek, Majláth Istvánnak és Terek Bálintnak fogságukról. Salamon: Hunyadi János. Apór: Metamorphosis Transsylvaniae. Kemény: Id. br. Weszelényi Miklós. Kölcsey: Parainesis, Széchényi. Hitel bevezetése és végszava. Kossuth: A nemzeti védelemről. Deák I. felirati beszéde. Gyulai: Arany János. Beöthy: Ezredévi ünnepi beszéd. Perikles halotti beszéde. Könyvnélkül: V. László, Ágnes asszony, részletek a Parainesisből. Elmélet: Általános szerkezet. A prózai írásművek a szerkezet és feltalálás szempontjából. Havonként 1 írásbeli dolgozat. (Közülök félevenként 1—1 iskolai), összesen 8. Heti 3 óra.

Latín nyelv. Olvasmányok: Szemelvények P. Ovidius Naso műveiből. A költő önéletrajza. A világ négy korszaka. Romulus és Remus kitevése. A Lupercal. Róma alapítása. Romulus megdicsőülése. A Fabiusok veszte. Újév napja. Janus. Ferialia. Terminalia Arion. M. Tullii Ciceronis Oratio pro A. Licinio Archia poeta, I—XII. c. M. Tullii Ciceronis Oratio de imperio Cn. Pompei ad Quirites, I—XXIV. c. Havonként 2 isk. ir. dolgozat, az egész évben 14. Az írók életrajza, állami és hitéleti régiségek. Heti 6 óra.

Görög-nyelv. Olvasmányok Maywald J. Olvasókönyv 1—90. olvasmányok fordítása a névragozás és az ómega-végű igeragozás begyakorlására. Havonként 2 isk. ir. dolgozat, összesen 13. Heti 5 óra.

Görög-pótló irodalom. I. Görög irodalmi olvasmány. a) Homeros. Az Ilias és Odysseia. b.) Szemelvények Herodotos történeti műveiből. II. Magyar irodalmi olvasmány. a) Tinódi Sebestyén: Buda veszéséről és Terek Bálint fogságáról. Gyöngyösi István: Porából megéledett Phoenix, avagy Kemény János. Arany János: Buda halála. b.) A magyar történetírás fejlődése. Heltai Gáspár, Kemény János, Cserei Mihály, Báró Apór Péter. Két dolgozat. Heti 3 óra.

Görög-pótló rajz. Egyszerű stereometriai testeknek és ezek összetételének, nemkülönb. edényeknek s bútoroknak szemlélet után való rajzolása és árnyékolása. Ókori jellegzetes műalkotások és stílusok ismertetése. Heti 2 óra.

Német nyelv. Olvasmányok: Knecht Ruprecht. Ein gutes Recept. Der Faule. Das Riesenspielzeug. Der Rabe und der Fuchs. Der Kuckuk, Drei Freunde. Vom Bäumelein, das andre Blätter hat gewollt. Das Erkennen. Das Mittagessen im Hofe. Könyvnélkül is: Der getreue Eckart. Erbkönig. Szócsoporthok. Kifejezések. Közmondások. Az alaktani ismeretek kibővítése és összefoglalása. Havonként 2 iskolai írásbeli dolgozat, az egész évben 12. Heti 3 óra.

Történelem. A keleti népek története. A görög nép története. A római birodalom története K. r. u. 476-ig. Heti 3 óra.

Természettud. Az állati test szerkezete és élete tekintettel az emberre. Állattörzsek és főbb osztályaik, illetőleg rendjeik és képviselőik. Rovargyűjtés. Heti 3 óra.

Mennyiségtan. A két és több ismeretlenű elsőfokú egyenlet-rendszerek. Négyzet- és köbgyökvonás. Másodfokú egyenletek. A síkmértan alaptételei a körtanig. Isk. írásb. dolgozatok száma: 9. Heti 3 óra.

Testgyakorlat. Rendgyakorlatok mint az alsó négy osztályban, továbbá a szögvonulás és szakadozás. Nyitott párok alakítása. Menetelés szakaszban. Szabadgyakorlatok: Kézi szer a fabot és súlyozó. Kitartó futás 5—8 percig. Szergyakorlatok. Mint az alsó négy osztályban és e mellett magas nyújtó, magas korlát, bak, ló, függészkedés. A gyakorlatok itt már összetettebbek és több és több ügyességet igénylők. Súlylökés. Heti 2 óra.

VI. osztály.

Osztályfőnök: **Király László.**

Vallástan. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Olvasmányok: Az olvasó könyvben levő elbeszélő és lantos költemények, továbbá Zrinyi: Obsidio Szigetiana. Shakespeare Coriolanusa. Molière: Tudós nők. A poetikából: Az iskolai és házi olvasmányok felhasználásával az elbeszélő-, lantos, és drámai költemények sajátosságai. — Havonként 1 írásbeli dolgozat, összesen 8.

Latin nyelv. Olvasmányok: a) Liviusból: XXI. 1., 2., 4., 18., 32. — 38. — XXII. 1—8. XXX. 20. 28—32. Vergiliusból: Aeneis I. 1—210. II. 1—370. 505—568. 623—805. IV. 1—30. 54—90. 173—198. Az írók élete és irodalmi működése. Az olvasmányok alapján az állami és hadi régiségek. Kéthetenként 1 írásb. dolgozat, összesen 14.

Görög nyelv. Olvasmányok: Szemelvények Xenophon Anabasisából és a Memorabiákból. Szemelvények a lyrikusokból: Kalinos, Tyrtaios, Solon, Mimnermos; Theognis, Simonides, Babrios Alkaios, Sappho, Anakreon. Nyelvtanból: A mi-végű igék, a rendhagyó igék időképzése. 14 írásbeli dolgozat. Heti 5 óra.

Görögpótló irodalom. A görög lyra és a magyar klasszikai versformájú lyra köréből vett szemelvények. Sophokles Elektrája. 2 írásbeli dolgozat. Heti 3 óra.

Görögpótló rajz. Testcsoportok és díszítési tárgyak rajzolása, szemlélet alapján. Gipszornament. Középkori stílusok bemutatása és ismertetése. Heti 2 óra.

Német nyelv. Olvasmányok: Das Vogelgeschrei. Das Schloss Boncourt. Mein Vaterland. Der Schenk von Limburg. Das Rittertum. Der Graf von Habsburg. Das Nibelungenlied (Inhalt). Könyv nélkül is: Die Lorelei. Der Sängers. A mondattani ismeretek kibővítése és összefoglalása. Havonként 2 iskolai írásbeli dolgozat, az egész évben 15. Heti 3 óra.

Történelem. A középkor története Kr. u. 476-től, továbbá az ujkor története 1648-ig. Heti 3 óra.

Természetrész. Ásványok leírása. Chemiai alapismeretek. Az ásványok összetételének megváltozása a természetben. Természetes és mesterséges sók. Az ásványokon mesterségesen előidézhető változások. Stoechiometriai feladatok megoldása. Az alkotórészek fölismerésének módjai. Fontosabb szénvegyületek. Égés, korhadás, rothadás. A föld felszínének változásait előidéző tényezők. Kövületek és jelentőségeik. Fontosabb kőzetek, tekintettel hazánk geológiai viszonyaira. A Föld rövid története. Heti 3 óra.

Mennyiségtan. a) *Algebra.* A hatvány általánosítása. Számrendszerek. Logarithmus. Briggs-féle logarithmus rendszer. Exponentialis egyenletek. Számítási és geometriai sor. b) *Mértan.* Kör-tan. Síkháromszögtan. Goniometria. A háromszögek megoldása és területe. Magasságok és távolságok mérése. Írásbeli dolgozatok száma 9. Heti 4 óra.

Testgyakorlás. Heti 2 óra. Mint az V. osztályban.

VII. osztály.

Osztályfőnök: Molnár J. József dr.

Vallás. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyar nyelv. Az olvasókönyvben lévő olvasmányoknak és a házi olvasmányoknak felhasználásával a Kisfaludy Károly fellépéséig terjedő irodalomtörténeti korszakok ismertetése. Katona József Bánk bánjának olvasása. Havonként 1 írásbeli dolgozat, az egész évben 7. Heti 3 óra.

Latin nyelv. Olvasmányok: Szemelvények P. Vergilius Maro Aeneiséből: VI. 40—155; 285—332; 385—475; 550—900. VIII. 608—731. IX. 176—224; 366—449.

Szemelvények. C. Sallustius Crispus Bellum Jugurthinumából: 1—10; 20—26; 43—61; 84—92 c.

Szemelvények M. Tullius Ciceronak C. Verres ellen tartott IV. beszédéből: 105—127 c.

Az írók életrajza, állami, hitéleti és magánrégiségek. Havonként két írásbeli dolgozat. Heti 5 óra.

Görög nyelv. Olvasmányok: a) Költői: Hom. Odys: I. 1—95; VI. 1—331; XI. 1—234; 385—405; 505—640; XXI. 42—180; XXII. 1—360. Herod.: A perzsák vallása és szokásai. Egyiptomi szokások. Skytha szokások. A görög irodalomtörténet vázlata az ión-dór és az attikai korban.

Görög-pótló irodalom. Szemelvények Thukydides történeti könyveiből. A magyar történetírók közül Virág Benedek, Kazinczy Ferenc, Jászay Pál, gróf Teleky József, Horváth Mihály, Szalay László és Salamon Ferenc műveiből. Demosthenes beszédei. A magyar reformkorszak szónokai. Két dolgozat. Heti 3 óra.

Görög-pótló rajz. Testcsoportok, díszítési tárgyak, építészeti részletek, edények, fegyverek, gipszornamentek, mellszobrok stb.

rajzolása. Újabbkori jellegzetes műalkotások bemutatása és ismeretése. Heti 2 óra.

Német nyelv. Olvasmányok: Goethe költeményeiből: Willkommen und Abschied. Adler und Taube. Der König in Thule. Der Fischer. Mignon. Der Zauberlehrling. Hermann und Dorothea (válogatott részek). Goethe élete és irodalmi munkássága. Havonként 1 iskolai írásbeli dolgozat, az egész évben 9. Heti 3 óra.

Történelem. Egyetemes történelem a westphaliai békétől a berlini kongresszusig (1648—1878.) Európa és Amerika nevezetesebb államainak politikai földrajza. Heti 3 óra.

Természettan. Szilárd, cseppfolyós és légnemű testek mechanikája. Hangtan. Fénytan. Heti 4 óra.

Mennyiségtan. Kamatos kamat-és járadékszámítás. Végtelen geometriai sorok. A számtartományok teljes felépítése, komplex számok. A másodfokú egyenletek elmélete. A függvény fogalma, grafikus ábrázolásai és szélső értékei. Testmértan és az analitikai geometria elemei. Isk. írásbeli dolgozatok száma 9. Heti 3 óra.

Testgyakorlás. Rendgyakorlatok. Katonai rendgyakorlatok. — Szabadgyakorlatok: Állási, fekvési, szökdelési, fordulási, ellentállási, birkózási szabadgyakorlatok. Kitartó futás 5—10 percig.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: Torday Lajos.

Vallástan. Az illetékes hitfelekezeti főhatóságok tanterve szerint.

Magyarnyelv. Az iskolai és házi olvasmányok felhasználásával a Kisfaludy Károly fellépésével kezdődő korszakok irodalomtörténete. A magyar nyelv sajátosságai. Havonként 1 írásbeli dolgozat, az egész évben 8. Heti 3 óra.

Latin nyelv. Olvasmány: a) Horatius Sat. I. 1. 9. Epod. 2., 7. Carm. I. 1. 3. 9. 14. 20. 22. II. 3. 10. 14. 18. III. 1. 2. 3. 6. 30 IV. 7. Epist. I. 1. Carm. saec. Ars poet. 1—295. b) Tacitus: Ann. I. 1—15. II. 59—61. III. 1—4. IV. 32. 33. V. 1. 2. XIII. 1—2. XV. 38—44. Hist. I. 1—3 40. 41. 49. 50. Agricola (egyrésze mint házi olvasmány). Havonként 2 írásbeli dolgozat, összesen 13. Heti 4 óra.

Görög nyelv. Homeros Iliasából I. 1—611. VI. 370—510. XVIII. 369—617. XXI 1—180. A homerosi eposzok sorsa, a ho-

merosi kérdés, a trójai mondakör, az Ilias tartalma, színtere, szerkezete. Platon Kritonja. Sophokles: Antigone. Prologos. Parodos Epeiosodion I. A tragédia szerkezete. A görög színház. A görög dráma története. 8 dolgozat. Heti 4 óra.

Görög-pótló irodalom. a) Olvasmányok: Platon: Sokrates védekező beszéde. Kriton. Az állam. Aristoteles Nikomachosi Ethikája. b) A görög művészet főbb alkotásainak ismertetése (vetített képekkel). — Minden félévben 1—1 házi írásbeli dolgozat. Heti 2 óra.

Görög-pótló rajz. A természet köréből vett egyszerűbb tárgyak rajzolása és festése. Magyar műalkotások bemutatása és ismertetése. Heti 2 óra.

Német nyelv. Olvasmányok: Lessing: Nathan der Weise (a 3 gyűrű parabolája). Schiller: Die Teilung der Erde. Der Ring des Polykrates. Die Bürgschaft. Der Taucher. Das Lied von der Glocke — Wilhelm Tell. — Uhland, Heine és Lenau költeményeiből. — Havonként 1 iskolai dolgozat, az egész évben 8. Heti 3 óra.

Történelem. Magyarország oknyomozó története, különös tekintettel az egyes közéleti viszonyokra és művelődési intézményekre. Heti 3 óra.

Természettan. Hőtan. Mágnességtan. Elektromosságtan. A csillagászat elemei. Heti 4 óra.

Mennyiségtan. Kapcsolástan, permutatio, variatio, combinatio. Newton binomialis tétele. Valószínűségszámítás. A gömbháromszög sinus és cosinus tétele. Földrajzi távolságok meghatározása. Az egész mennyiségtan összefoglaló ismételése. Írásbeli dolgozatok száma 8. Heti 2 óra

Bölcsészettan. a) *Lélektan.* A lelki tünetmények ismertetése. Érzetek, képzetek, érzelmek, vágy, ösztön, akarat, indulat, szenvedély, lelkibetegségek. b) *Logika.* A fogalom, ítélet és következtetés. A rendszeres gondolkodás tudománya. Álkövetkeztetések. Heti 3 óra.

Testgyakorlás. Heti 2 óra. Mint a VII. osztályban.

B.) Rendkívüli tantárgy.

Egészségtan. Heti 2 óra.

VII. osztály. Az egészség befolyása az emberre és az egész nemzetre. Halandóság és szaporodás különböző országokban. Táplálkozás, hasznos és ártalmas táplálékok. Italok. Munka és foglal-

kozás. A test ápolása és fejlesztése. A Vörös-kereszt-egylet célja és működési köre.

VIII. osztály. Fertőző betegségek és védekezés ellenök. Bal-esetek, első segélynyújtás. Életmentési eljárás.

A magyar nyelvi írásbeli dolgozatok tételei.

V. osztály. 1) Teaszedés katonáink számára. 2) Bence elbeszéli varga szomszédnak utolsó útjukat Budára. 3) Őszi színek. 4) „V. László” tárgya, tartalma és alapeszméje, (isk. dolg.) 5. Az öreg ember. 6) A ló meg a kutya a magyar közmondásokban és szólásmódokban. 7) Búcsúbeszéd katona tanuló társainkhoz. 8) Kölcsey „Intő beszéd”-jének a főgondolatai (isk. dolg.).

VI. osztály. 1) Buzdító beszéd harcba induló katonáinkhoz. 2) Szondi a történetben és a költészetben. 3) Shakespeare „Coriolánus”-ának személyei. 4) Vörösmarty „Zalán futása”-nak a tartalma (isk. dolg.) 5) A naív eposzok keletkezése. 6) A Daedalus-monda és értelme. 7) A Hymnus, a Szózat és a Nemzeti dal összehasonlító fejtegetése. 8) A tragikum és a komikum (isk. dolg.).

VII. osztály. 1) Nemzetünk eredete a mondák és a nyelvtudomány világánál. 2) Hogyan jutott Bánk-bán addig, hogy a királynét megölje. 3) A Margit-legenda és Gárdonyi: Isten rabjai. 4) Balassa Bálint egyénisége (isk. dolg.) 5). Kazinczy Ferenc életnézete a „Pályám emlékezete” alapján. 6) Régi szavak, népies kifejezések, közmondások és hasonlatok Pázmány nyelvében. 7) A háború sok nyomort okoz, de sok áldást is hoz.

VIII. osztály. 1) Az iskolai év elején. 2) Kisfaludy Károly, mint vígjátékíró. 3) Szent István uralkodásának jelentősége. 4) Bajza, mint kritikus. 5) A régi nemesi vármegye. 6) Küzdj és bízza bízzál! 7) Jókai regényírói sajátosságai. 8) A népszínmű fejlődése

III.

Az 1914—1915. iskolai évben használt tankönyvek jegyzéke.

Vallástan.

Az illetékes hitfelekezeti hatóságok részéről megszabott tankönyvek.

Magyar nyelv.

I. osztály. Négyesy : Magyar olvasókönyv I. r. Szinnyi : Iskolai magyar nyelvtan I. r.

II. osztály. Négyesy : Magyar olvasókönyv II. r. Szinnyi : Iskolai magyar nyelvtan II. r.

III. osztály. Négyesy : Magyar olvasókönyv III. r. Szinnyi : Rendszeres magyar nyelvtan.

IV. osztály. Lehr—Arany : Toldi. Négyesy : Stilisztika.

V. osztály. Négyesy : Retorika.

VI. osztály. Négyesy : Poetika. Szigetvári—Shakespeare : Coriolanus.

VII. Beöthy : A magy. nemz. irod. története. I. r. Péterfy—Katona : Bánk-bán. Simonyi : Magyar nyelvészet.

VIII. osztály. Beöthy : A magy. nemz. irod. története II. r. Simonyi : Magyar nyelvészet.

Latin nyelv.

I—III. osztály. Geréb—Morvay: Kis latin nyelvkönyv. III. osztály.

I—II. osztály. Geréb—Morvay: Nyelvtani függelék. Szabó. Gy. I. Szemelvények Phaedrus műveiből.

III—IV. osztály. Pirchala: Latin nyelvtan.

IV. osztály. Szentimrei—Székely: Latin olvasókönyv.

V. osztály Köpesdi S. Ciceronis De imperio Cn. Pompei or. Csengeri: Szemelvények Ovidiusból.

VI. osztály. Kalmár: Szemelvények Liviusból.

VI—VII. osztály. Wirth: Szemelvények P. Vergilius M. Aeneiséből.

VII. osztály Cserép: Sallustii Bell. Jugurth. Incze: Ciceronis in Verrem or. IV.

VII. osztály Wirth: Szemelvények Horatius műveiből. Gyomlay: Szemelvények Tacitusból.

Görög nyelv.

V. osztály. Maywald: Görög olvasókönyv I. r.

V—VI. osztály. Maywald: Görög nyelvtan.

VI. osztály. Maywald: Görög olvasókönyv II. r.

VII. osztály. Csengeri: Homeros Odysseiája. Vietorisz: Szemelvények Herodotosból.

VIII. osztály. Csengeri: Homeros Iliása. Csengeri: Sophokles Antigonéja. Simon: Szemelvények Platonból.

Görög-pótló irodalom.

V. osztály. Badics: Magyar irod. olvasókönyv I. r. Csengeri: Homeros Iliása. Gyomlay: Homeros Odysseiája. Geréb: Szemelvények Herodotosból.

VI. osztály. Badics: Magyar irod. olvasókönyv II. r. Csiky: Sophokles Elektrája.

VI. osztály. Badics: Magyar irod. olvasókönyv. III. r. Szilasi: Szemelvények Thukydidesből. Incze: Demosthenes beszédei.

VIII. osztály. Alexander: Szemelvények Platonból. Zsámboki Gy. A görög művészet.

Német nyelv.

III—IV. osztály. Theisz: Német nyelviskola I. r.

V—VI. osztály. Theisz: Német nyelviskola II. r.

VII—VIII. osztály. Theisz: Német nyelviskola III. r. Weber R.: Goethe. Hermann und Dorothea.

VIII. osztály. Heinrich—Schiller: Wilhelm Tell.

Történelem.

III—IV. osztály. Szádeczky: Magyarország története I. II. r.

III—IV. osztály. Kogutovicz: Tíz térkép a magyar tört. tanításához.

V—VII. osztály. Sebestyén: Egyetemes történet I—III. r.

VIII. osztály. Jászai: Magyarország oknyomozó története.

V—VIII. osztály. Kogutovicz: Történelmi atlasz.

Földrajz.

I—III. osztály. Lasz: Földrajz I. II. III. r.

III. osztály. Mihálovits: Természettani földrajz.

I—III. osztály. Kogutovicz: Földrajzi atlasz.

Természettan.

I—II. osztály. dr Szilády Z.: Kis természetrajz. I. II. r.

IV. osztály. Szerényi: Növénytan.

V. osztály. Paszlavszky: Állattan.

VI. osztály. Szerényi: Ásványtan és chemia.

Természettan.

VII—VIII. osztály. Kovács: Fizika.

Mennyiségtan.

I—III. osztály. Lévy: Számtan.

IV—VIII. osztály. Borosay: Algebra.

V—VIII. osztály. Borosay: Geometria.

VI—VIII. osztály. Lutter: Logarithmus táblák.

Rajzoló geometria.

- I. osztály. Szuppan—Szirtes: Planimetriai alaktan.
 II. osztály. Szuppan—Szirtes: Stereometriai alaktan.
 III—IV. osztály. Szuppan—Szirtes: Konstruktív planimetria.

Bölcsészet.

- VIII. osztály. Szitnyai: Lélektan és logika.

Megjegyzés. A jövő iskolai év tankönyvei még nincsenek megállapítva.

IV.

Tanári testület.

a) Rendes tárgyak tanárai.

Szöke József dr. igazgató. Szaktárgyai: latin nyelv és történelem. Az intézeti Segítő Egyesület elnöke. Az iskolai évben tényleges katonai szolgálatot teljesített. 14 év óta tanít.

Adameszék Jusztin rendes tanár. Szaktárgyai: latin és görög nyelv és irodalom. Az intézeti Segítő Egyesület pénztárosa. Ideiglenes tandíjkezelő. 14 év óta tanít.

Derzsi Kovács Ferencz rendes tanár. Szaktárgyai: természetrajz és vegytan. A természetrajzi és vegytani szertár őre. Az intézeti Segítő Egyesület alelnöke. 31 év óta tanít. 1915. január 12-dike óta szabadságon volt.

Derzsi Kovács Jenő okleveles helyettes tanár. Szaktárgyai: természetrajz és vegytan. A természetrajzi és vegytani szertár őre, a segítőegyesületi könyvtár segédőre. 1 év óta tanít.

Dongó Orbán rendes tanár. Szaktárgyai: magyar és latin nyelv és irodalom. A Horváth Mihály önképzőkör vezető tanára. A felső osztályok ifjúsági könyvtárának őre 9. év óta tanít.

Gönczi Ede rendes tanár. Szaktárgyai: latin és német nyelv és irodalom. A Gyorsírókör vezérelnöke. 17 év óta tanít.

Jirkovszky Sándor rendes tanár. Szaktárgyai: latin

és görög nyelv és irodalom. Az alsó osztályok ifjúsági könyvtárának őre. 7 év óta tanít.

Király László rendes tanár. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. 28 év óta tanít.

Krisztiáni István rendes tanár. Szaktárgyai: rajzoló geometria és szabadkézi rajz. A rajzszerktár őre. 22 év óta tanít.

Lakatos Béla rendes tornatanító. Az iskolai évben tényleges katonai szolgálatot teljesített. 8 év óta tanít.

Matyó Sándor rendes tanár. Szaktárgyai: magyar és latin nyelv és irodalom. Az iskolai évben tényleges katonai szolgálatot teljesített. 16 év óta tanít.

Molecz Béla rendes tanár, igazgató helyettes. Szaktárgyai: magyar és német nyelv és irodalom. A tanári könyvtár és a segítőegyesületi könyvtár őre. 18 év óta tanít.

Molnár J. József dr. rendes tanár. Szaktárgyai: történelem és földrajz. A történelmi és földrajzi szerktár őre. 4 év óta működik.

Német László okleveles helyettes tanár. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. Értekezleti jegyző. 2 év óta tanít.

Soltész Gyula dr. rendes tanár. Szaktárgyai: latin nyelv és irodalom és történelem. Az intézeti Segítő Egyesület jegyzője. A háború kitörése óta Franciaországban van internálva. 9 év óta tanít.

Szabó Béla okleveles helyettes tanár. Szaktárgyai: magyar és latin nyelv és irodalom. 3 évi tanári működés után 1914. szeptember 11-dikén a janowi csatában a házáért hősi halált halt.

Torday Lajos rendes tanár. Szaktárgyai: mennyiségtan és természettan. A természettani szerktár őre. A Segítő Egyesület helyettes jegyzője. 10 év óta tanít.

Zolnay Dezső, okleveles helyettes tanár. Szaktárgyai: magyar és latin nyelv és irodalom. 1 év óta tanít.

b.) Hítoktatók

Friedmann Gyula dr. izraelita lelkész. Elfogadva a 78,956/1902. számú miniszteri rendelettel. Heti 8 órában tanít, az intézetnél 13 év óta.

Pap Lajos református körlelkész. Elfogadva az 58496/1897. számú miniszteri rendelettel. Heti 12 órában tanít, az intézetnél 20 év óta.

Terényi György ágostai hitv. evangélikus segéd-lelkész. Elfogadva a 164,471/1912. számú miniszteri rendelettel. Heti 6 órában tanít, az intézetnél 3 év óta.

Tóth Imre. római katolikus segéd-lelkész. Elfogadva a 174,341/1913. számú miniszteri rendelettel. Heti 12 órában, tanít az intézetnél 2 év óta.

Trbojevićs Petróniusz dr. hódmezővásárhelyi görög keleti lelkész. Elfogadva a 96,217/1913. számú miniszteri rendelettel. Az intézetnél 4 év óta tanít. Ebben az évben nem volt tanítványa.

c.) Iskolaorvos.

László Vilmos dr. Szentés város tiszti főorvosa; iskolaorvos és egészségtan tanár. Heti 2 órában tanítot-1915. április 8-dikán történt elhunytáig. Az intézetnél 17 évig működött.

Szolgaszemélyzet.

D. Szabó János, 28 év óta szolgál.
Tirpák Antal 21 év óta szolgál.

V. Tárgy-

Sorszám	A tanár neve	I.	II.	III.	IV.
		O S Z			
1	Adameszk Jusztin	magyar 5. latin 6.			
2	Derzsi Kovács Jenő	term. r. 2. szépirás 1.	földr. term. r. 2. szépirás 1.	földr. 2.	term. r. 3.
3	Dongó Orbán		magyar 5. latin 6.		
4	Gönczi Ede			latin 6. német 4.	
5	Jirkovszky Sándor				latin 6.
6	Király László		számt. 4.		menny. tan 3.
7	Krisztiáni István	torna 2.	r. geom. 3. torna 2.	rajzoló geometria 2. torna 2.	
8	Molecz Béla				német 3.
9	Molnár J. József dr			történet 3.	történet 3.
10	Német László	földr. 3. r. geom. 3.		számt. 3.	
11	Torday Lajos	számt. 4.			
12	Zolnay Dezső			magyar 4.	Magyar 4

Megjegyzés:

Ez volt a tárgyfelosztás 1915. januártól kezdve. Az iskolai év első 4 hónapjában Derzsi Kovács Ferenc a természetrajzt és a szépirást tanította heti 11 órában, Derzsi Kovács Jenő pedig, mint kisegítő, a földrajzt a II. és III. osztályban és a görögpótló

felosztás.

V.	VI.	VII.	VIII.	A heti órák összege	Mely osztályban osztály- főnök	Jegyzet
tálya						
			latin 4. görög 4.	19	I.	
term. 3.	term. 3.			20		
magyar 3.	magyar 3.	magyar 3.		20	II.	
német 3. görög 5.			gp. irod. 2.	20	III.	
	görög 5.	latin 5. görög 5.		21	IV.	
	latin 5.		term. 2.	16	VI.	
görögpótló rajz 2. torna 2.		görögpótló rajz 2. torna 2.		21		
	német 3. gp. irod. 3.	német 3.	magyar 3. német	18		Igazgató- helyettes.
történet 3.	történet 3	történet 3	történet 3.	18	VII.	
menny. tan 3.		menny. tan 3.		15	V.	
	menny. tan 4.	term. 4.	mennyt. 2 böles. 3.	17	VIII.	
latin 6. gp. irod. 3.		gp. irod. 3.		20		

irodalmat az V. és VII. osztályban heti 11 órában. Januártól kezdve Derzsi Kovács Jenő vette át a természetrajz és a szépirás tanítását és a görögpótló irodalmi leckéit átadta ugyanekkor Zolnay Dezsőnek.

VI.

A tanárok társadalmi és közművelődési tevékenysége.

Adameszk Juszín Szentes város képviselőtestületének, az Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület választmányának tagja, a Csongrádvármegyei Történelmi és Régészeti Egyesület számvizsgálója.

Derzsi Kovács Jerenc a Csongrádvármegyei Történelmi és Régészeti Egyesület titkára; a szentesi ref. egyháztanács, és iskolaszék a Ref. Kőr. igazg. tagja, a Vörös Kereszt Egylet szentesi fiókjának pénztárosa.

Derzsi Kovács Jenő a Vörös Kereszt Egylet szentesi fiókjának jegyzője.

Gönczi Ede a szentesi izraelita hitközség elnöke.

Király László a szentesi református kör igazgatója, a ref. iskolaszék tagja, a Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő-Egyesület szentesi fiókjának pénztárosa.

Krisztiáni István Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának és állandó választmányának, Szentes város képviselő testületének és ipariskolai bizottságának tagja.

Molecz Béla a szentesi ágostai hitvallású evangélikus egyháztanács tagja. A Csongrádvármegyei Történelmi és Régészeti Egyesület választmányi tagja.

Torday Lajos Szentes város képviselő testületének és villamvilágítást ellenőrző bizottságának tagja. A m. kir. Technológiai Iparmúzeum ipari továbbképző tanfolyamának vezetője. A szentesi Református Kör választmányi tagja. A budapesti Bethlen Gábor-kör alapító és tiszteletbeli tagja. A m. kir. Természettudományi Társulat rendes tagja. — A szentesi Bőripari-szövetkezet ügyvezető elnöke.

A háborús állapot miatt távollévő tanáraink ebben az iskolai évben természetszerűen gátolva voltak ilyen irányú tevékenységükben; azoknak az egyesületeknek, társaságoknak felsorolása, melyeknek béke idején tevékeny munkásai, a múlt évi Értesítőben olvasható.

VII.

Az iskolai év története.

Személyi változások. Az 1914. július 26-dikán kiadott mozgósítási parancs folytán katonai szolgálatra vonultak be az intézet tanárai közül: Szőke József dr. igazgató, Matyó Sándor és Szabó Béla tanárok, továbbá a szeptember elsejétől kezdődőleg a nagyváradi állami fő-reáliskolától hozzánk áthelyezett Lakatos Béla rendes tornatanító is. — Még Szentesről vonult be szolgálatra Derzsi Ödön rendes tanár is, aki szeptember elsejétől kezdődőleg különben is megvált volna intézetünkötől, mivel a kolozsvári tankerületi királyi főigazgatósághoz helyeztetett át.

Derzsi Ödön tanszékére Molnár József dr. rendes tanárt helyezte át a Nagyméltóságú Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium a kolozsvári tankerületi királyi főigazgatóságtól. Katonai szolgálattételre vonult be továbbá Bugyi Ferenc is, aki már évek óta tanítja intézetünkben a műéneket.

A katonai szolgálatra bevonult igazgatót Molecz Béla rendes tanár helyettesíti. — A hadba vonultak munkájának végzésére részint a többi tanár vállalkozott, részint pedig két fiatal erőt nyertünk meg a helyettesítésre, Derzsi Kovács Jenő és Zolnay Dezső tanárjelölteket, akik intézetünkben végezték középiskolai tanulmányaikat s itt nyerték az elmúlt években gyakorlati kiképzésüket is. — Zolnay Dezső október hóban a losonczy állami főgymnasiumnál nyert helyettes tanári alkalmazást, azonban november 26-án kelt rendeletével továbbra is meghagyta a Nagyméltóságú Minisztérium intézetünk szolgálatában. — Derzsi

Kovács Jenő 1915. január 12-én a betegsége miatt szabadságolt Derzsi Kovács Ferenc tanszékén szintén helyettes tanára lett az intézetnek.

A hadba vonult tanárokon kívül nem kezdhette meg működését ebben az évben Soltész Gyula dr., rendes tanár sem, aki a nyári szünetben Franciaországban volt tanulmányúton, a háború kitörésekor azonban Párisban rekedt s előbb Périgeuxbe, majd pedig Noirmoutierba internálták. Mindent elkövettünk, részint az Északamerikai Egyesült Államok budapesti főkonzulátusa —, részint a Külügyminisztérium útján, hogy kieszaközöljük hazajövetelét, de minden kísérlet hiábavaló volt s csak az állott módunkban, hogy az ellenséges államban való kényelmetlen helyzetén némiképp segíthessünk.

Szabó Béla tanár, tartalékos honvédhadnagy, 1914. szeptember 11-dikén az északi harctéren a hazáért hősi halált halt. — Róla az Értesítő első cikke emlékezik meg azzal az emlékbeszéddel, melyben Dongó Orbán tanár méltatta ifjúságunk előtt vitézi érdemeit.

László Vilmos dr., iskolaorvos és egészségtan-tanár folytatta működését ebben az iskolai évben is mindaddig, míg folyton súlyosbodó betegsége ágyba nem döntötte. 1915. április 8-dikán, mindnyájunknak őszinte fájdalmára elhunyt intézetünknek ez a buzgó munkása, miután 17 éven át volt szorgalmas, kedvelt tagja tanári karunknak. — Nagy mértékű hivatalos elfoglaltsága mellett is mindig a tanítómester őszinte lelkeségével végezte iskolaorvosi teendőit. Temetésén testületileg részt vett az intézet és koszorúmegváltás címén 17—17 koronát adományozott a tanári kar a helybeli Vörös-Kereszt kórház és a vármegyei Kórház sebesült katonáinak javára.

A *céllövés* tanításának intézetünkben első mestere: *Tatay Tiahmér* magyar királyi honvéd. főhadnagy is azok közé tartozik, akiről fájdalommal emlékszik meg intézetünk krónikája. — A múlt iskolai évben honosult meg a céllövés tanítása intézetünkben s a kiskunfélegyházi zászlóalj-parancsnokság megbízásából ő volt a tanfolyam vezetője. — Mikor a múlt évben lelkes szavakkal megnyitotta a tanfolyamot, nem gondoltuk, hogy oly közel

van az az idő, melyben a nemzet díszé, virága, fegyverrel a kezében fogja oltalmazni az édes haza határait. — A déli harctéren küzdött hősi hátorsággal; vitéz magatartásának elismeréséül nyerte el a főhadnagyi kinevezést és a csatamezőn halt hősi halált a hazáért.

Emléküket kegyelettel őrizzük meg!

A tanulók. Az iskolai évben az egész intézetbe 326 rendes- és 9 magántanuló iratkozott be; 20 rendes tanulóval több és 2 magántanulóval kevesebb, mint a múlt évben. — Évközben 23 tanuló maradt ki, 2 rendes- és 3 magántanuló vizsgálatlan maradt. — Vizsgálatot 300 rendes és 6 magántanuló tett. A tanulók egészségi állapota általában tűrhető volt; a téli hónapokban azonban egynéhány növendékünk ragályos betegség miatt hosszú időn át kénytelen volt távol maradni az iskolától.

Fájdalommal emlékszünk meg e helyen is egyik kedves, példás, szerény viselkedésű és szorgalmas tanítványunknak: *Szépe Antal*, IV-dik osztályú tanulóknak elhunytáról. — A husvéti szünet alatt súlyos baleset következtében egy heti kínos szenvedés után fejezte be ifjú életét. Temetése is még szünetnapra esett s e miatt nem lehetett összegyűjteni az ifjúságot, hogy testületileg jelenhetett volna meg az egész intézet. Azok a tanuló társai azonban, kik értesültek tragikus elhunytáról, tanári vezetés mellett megjelentek temetésén, koszorút helyeztek ravatalára és tolmácsolták az egész intézetnek őszintén érzett részvétét. Emlékét kegyelettel őrzik tanárai, tanuló társai valamennyien!

A tanítás. Az iskolai év megnyitása előtt a rendes időben megtartottuk a javító-, pótló- és felvételi vizsgálatokat, a tanulók beírása azonban szeptember 15-dikéig tartott az év megnyitását elrendelő miniszteri rendelet értelmében. Mivel azonban már szeptember első napjain beiratkozott a tanulóknak a legnagyobb része, szeptember 7-dikén, alkalmi istenítisztelet után megnyitottuk az iskolai évet s a tanítás is megkezdődött szeptember 9-én. — Ettől kezdve zavartalanul taníthattunk december 12-ikéig. — Ekkor a munkácsi császári és királyi tartalékkórház városunkba költözött s a nagyfontosságú katonai intézmény egy részét az intézet épületében helyezték el, — más alkalmas épület híján. — Ennek következtében a

tantermeket és a hivatalos helyiségeket a vármegye- és városházára költöztettük át s itt kezdtük meg újra a tanítást január 4-én a felső osztályokban. Mivel a katonai kórház január elején újra visszaköltözött Munkácsra, visszatérhetett az intézet is saját épületébe s az alsó osztályok tanítását január 5-dikén már itt kezdtük meg, január 7-dikén pedig valamennyi osztály a rendes helyén volt már. — Ettől kezdve zavartalanul folyt a tanítás a törvényes szünetek és ünnepnapok kivételével, egészen május 17-dikéig. Mivel a Nagyméltóságú Minisztérium május havában az iskolai év korábbi bezárását határozta el, egyrészt, hogy a vidéki tanulók hamarabb hazatérhessenek, másrészt, hogy a helybeli tanulókat is felhasználhassák szüleik a mezőgazdasági munkák végzésére, a vizsgálatokat május 22-dikéig megtartottuk és 26-án megkapták a tanulók bizonyítványukat.

Istenítisztelet, hitoktatás, erkölcsfegyelmi állapot. Állandóan gondoskodott a tanári kar a vallás-erkölcsi alapon álló nevelésről és a hitélet ápolásáról is. A római katolikus vallású tanulók vasárnapokon és ünnepnapokon reggel 8 órakor szent misét hallgattak, karácsony és husvét előtt a szentségekhez járultak. A református vallású tanulók a leghidegebb téli időszak kivételével vasárnaponként és ünnepnapokon részt vettek az isteni tiszteleten. Mindkét felekezet növendékei tanári felügyelettel jártak templomba. — A csekély számú ágostai hitvallású felekezet növendékei és az izraeliták a hitfelekezetük vezetőségétől meghatározott időben jártak isteni tiszteletre. — Két unitárius vallású növendékünk a református hitoktatásban és isteni tiszteleteken vett részt. — A hitoktatás a megállapított órarend és tanításterv szerint úgy történt, mint a múlt években. A hittani vizsgálatokon a római katolikus vallású tanulóknál *Ulár István dr.*, praelátus, püspöki biztos, a reformátusoknál *Futó Zoltán*, a békésbányai református egyházmegye esperese, az ágostai hitvallású evangélikusoknál *Petrovics Soma*, a csongrádcsanádi egyházmegye esperese, az izraelitáknál *Gönczi Ede*, hitközségi elnök elnökölt.

Főigazgatói látogatás. Méltóságos Géresi Kálmán, tankerületi királyi főigazgató úr 1915. május 14-dikétől 17-dikéig tartotta meg hivatalos látogatását. Május 17-én

a tanári testülettel értekezletet tartott s közölte tapasztalatait és észrevételeit a tanári karral, rámutatva azokra a nagy pedagógiai tanulságokra is, melyekre a mai világtörténelmi események tanítanak bennünket.

Iskolai ünnepek. A szokásos iskolai ünnepeket ebben az évben is megtartottuk. — *Erzsébet napján* Jirkovszky Sándor tanár mondott emlékbeszédet, *a március 15-iki* ünnepet, intézetünk hagyományos szokásához híven, az Önképzőkör rendezte, *április 11-dikén* pedig Molecz Béla, igazgató-helyettes mondotta az ünnepi beszédet.

Az intézet épülete. Az intézet épületének kibővítését kissé hátráltatja ugyan a háborús állapot, de minden reményünk megvan arra, hogy a Nagyméltóságú Minisztériumnak az ügy iránt való jóakarata és vármegyénk főispánjának az ügy érdekében való lelkes törekvései mentől előbb meghozzák a kívánt eredményt.

A tanulók hadi jótékonysága. A háborús állapot új fejezetet iktatott be intézetünk megszokott évi krónikájába: a hadi jótékonyság fejezetét.

Október hóban a hadban álló katonaság részére teának nagy mennyiségű *szederlevelet* gyűjtött a tanulóifjúság. — A gyűjtött leveleket a polgári leányiskola igazgatósága szűrította meg intézetük tágas helyiségében s a Hadsegélyző Hivatalnak 37 gabonás zsákban 2 métermázsánál több tisztasúlyban küldtük be a szűrített levelet.

A katonák részére rendezett *karácsonyi gyűjtés* eredményeképen 350 korona 10 fillér összeget küldött be az igazgatóság a Hadsegélyző Hivatalnak. Ebből 238 korona 30 fillér növendékeink adománya volt, 111 koronát és 80 fillért pedig egyik lelkes, buzgó tanítványunk, *Kandász Ferenc* IV-dik osztályú tanuló gyűjtött össze a város lakossága között Négyesy János tanuló társaságában.

Az özvegyek és árvák segítőalapjának javára készített *ifjúsági jelvényekért* 61 korona 50 fillér gyűlt össze.

Hadi-kölcsön. — A novemberi hadi-kölcsönjegyzés alkalmával az intézet Segítő Egyesülete 3600 koronát jegyzett. A IV-dik osztály tanulói 50 koronát jegyeztek s a kötvényt a Segítő-Egyesületnek ajándékozták. S ugyancsak 50 koronát jegyzett az igazgatóság az izraelita ifjak báljövendelmi alapítványának 82 korona 20 fillér tőkéjéből, mely még eddig nem volt koronajáradék kölcsön-kötvénybe

helyezve, mint a többi jutalomdíj-alapítvány. A második hadi-kölcsönjegyzés ideje már az osztályvizsgálatokra esett. — Ekkor a vizsgálati elnökök figyelmeztették a tanulókat az ügynek nagy nemzeti fontosságára és felhívták őket, hogy szüleik, ismerőseik körében terjesszék az eszmét.

Fémgyűjtés. Még mielőtt a Hadsegélyző Hivatalnak a fémgyűjtésre felszólító hirdetése megjelent és a gyűjtést országsszerte megindították volna, az ország egynéhány más intézetének példáját követve, Dongó Orbán tanár kezdeményezésére a mi tanítványaink is megkezdték a hadsereg számára szükséges fémtárgyak összegyűjtését és 2 métermázsánál több fémet — legnagyobb részt sárgaréz — szolgáltatunk át a helyi gyűjtő bizottságnak. Azonkívül hazafias buzgósággal segítettek tanítványaink a gyűjtésnek hatósági szervezése után a fémgyűjtő bizottságnak a fémtárgyaknak az egész városban való összeszedésében is.

Az intézet tanárainak és tanítványainak a háborúban való részvétele. A személyi változások között felemlítettük már, hogy mely tanárok vonultak be a mozgósításkor katonai szolgálatra. A hősi halált halt Szabó Bélának hadi tetteivel az Értesítő első cikke foglalkozik. Szőke József dr. igazgató, tartalékos hadnagy előbb Galicziában teljesített csapatszolgálatot, majd pedig belső szolgálatra osztották be, Matyó Sándor tartalékos hadnagy a déli harctéren teljesített kiváló szolgálataért *a signum landis* kitüntetést kapta. Lakatos Béla az északi harctéren teljesített szolgálata után jelenleg helyi alkalmazásban van.

Az iskolai évben volt tanítványaink közül 18 már a 19—20 évesek bemutató szemléjén alkalmasnak találtatt a katonai szolgálatra; a VIII-dik osztályosok közül Bayer Pál, Füsti Molnár Lajos, Józsa Lajos, Kátai Pál István, Kréter Kálmán, Négyesy Imre, Pataki István, Usztriczky Ferenc, Vay József és Várady László bevonulásuk előtt egy héttel minden külön vizsgálat nélkül megkapták érettségi bizonyítványukat, a VII-dik osztályból pedig Füsti Molnár Ferenc, Gyarmati Imre, Heinz Antal, Mészáros Gyula és Nagy Sándor vonultak be katonai szolgálatra, a VI-dik osztályból való vizsgálat tétele után

pedig Rácz János magántanuló. — Berezvai Ferenc és Mácsai Andor V-dik osztályt végzett tanulók szintén be fognak vonulni szolgálattételre. Volt tanítványaink közül igen sokan teljesítenek a harctéren szolgálatot. Nem egy életét áldozta már dicsőségesen a hazáért; vannak, akik hadi fogságban várják a béke hajnalának felderülését, némelyikről nem tudunk biztos hírt. Vannak, akik vitéz maguk tartásáért királyi kitüntetést kaptak. Gondunk lesz rá, hogy valamennyi volt tanítványunknak hadi tetteit, a háborúban való szereplését megörökítse az intézet története. Tankerületi főigazgatónk felhívására megfogjuk írni az intézet háborús évének hiteles krónikáját és elhelyezzük tanulságul, vigasztalásul az utókor számára a tanári könyvtárban. — *Gondunk lesz rá, hogy volt tanítványaink hadi szereplése meg legyen örökítve és közzételve az intézet Értesítőjében is.* Most még korai lett volna ennek megkezdése. A nagy küzdelem folyik még, sok növénydékünkről nem tudunk biztos hírt, sejtelmek, könnyen tévesnek bizonyuló mende-mondák után nem szabad elindulnunk. Épp azért ezen a helyen is kérjük azokat, kik a háborúban részt vett és részt vevő volt tanítványaink hadi szerepléséről biztos adatok birtokában vannak, első sorban a hozzájuk tartozókat, hogy közöljék a tanári kar bármely tagjával ezeket az adatokat. A hiteles adatok alapján Molnár József dr., intézetünk történelem tanára, írja meg a háborús év krónikáját.

Vizsgálatok záróünnep. A nyolczadik osztály osztályvizsgálatai május 10-dikén, 12-dikén, 14-dikén és 15-dikén voltak, a többi osztály vallásvizsgálatai május 14-dikén és 15-dikén, a többi tárgyból való vizsgálatai pedig május 18-dikától 22-dikéig folytak le. Május 26 dikán hálaadó isteni tisztelet után megtartottuk az évzáróünnepet. Az igazgató-helyettes ismertette a lefolyt iskolai év történetének főmozzanatait, felhívta a tanulók figyelmét azokra a nagy, lélekemelő tanulságokra, melyeket az immár 11 hó óta tartó nagy küzdelemből különösen a magyar nemzetnek merítenie kell, kihirdette a jutalmazásokat s ezek után a tanulók megkapták bizonyítványukat.

VIII.

Az intézet történetére fontos és elvi jelentőségű rendeletek.

Vallás és Közoktatásügyi Miniszter, 68540/1914. Soltész Gyula dr. 400 korona utazási ösztöndíjat kap.

3045/1914. eln. A képviselőválasztók névjegyzékéhez szükséges okiratokat bélyeg nélkül és díjtalanul kell kiadni.

94679/1914. Ezentúl csak a megvásárlás kényszere alá eső segédkönyveket kell felvenni a tankönyvjegyzékbe.

98111/1914. Német László és Szabó Béla helyettes tanárok folytatólagos alkalmazása.

73429/1914. Derzsi Ödön rendes tanár a kolozsvári tankerületi királyi főigazgatóságához rendeltetik szolgálattételre, helyére az 178481/1913. évi rendelet végrehajtásaként Molnár J. József dr. rendes tanár helyeztetik át.

64529/1914. A tanárok mellékfoglalkozására vonatkozó rendelet.

3931/1914. eln. A hadbavonultak családtagjainak segélyezésére vonatkozó rendelet.

114811/1914. Az iskolai év megnyitására vonatkozó rendelet.

116197/1914. A javító és ismétlő vizsgálatra útasított tanulók részére adott kedvezmény, ha a mozgósítás folytán be kellett vonulniuk.

4456/1914. eln. A katonaság részére szederlevelet kell gyűjteni.

123894/1914. Az iskolaorvosi intézmény további fentartása.

137975/1914. A hadseregbe önként belépő tanulók számára biztosított kedvezmények.

5704/1914. eln. Az 1894-dik és 1895-dik évben született és népfelkelői szolgálatra bevont tanulók önkéntességére vonatkozó rendelet.

138969/1914. A tanférfiaktól eltartott vagy örökbe fogadott tanulók, akik után az illetőnek családi pótlékra jogosultsága van, a 10%-on túl is felmenthetők a tandíj fizetése alól.

143048/1914. Zolnay Dezsőnek a losonczi állami főgymnasiumhoz helyettes tanáruul való alkalmazása.

149052/1914. A katonaság részére való karácsonyi gyűjtésre való felhívás.

152295/1914. Zolnay Dezső, a losonczi állami főgymnasiumhoz alkalmazott helyettes tanár, ugyanilyen minőségben a szentesi állami főgymnasiumhoz alkalmaztatik.

1481/1915. Derzsi Kovács Ferenc rendes tanár, betegség miatt az iskolai év végéig szabadságot kap, helyére ugyanazon ideig Derzsi Kovács Jenő alkalmaztatik helyettes tanári minőségben.

913/1915. eln. A népfelkelői bemutató szemlén alkalmasnak talált tanulók osztályvizsgálatára, illetőleg érettségi bizonyítványának kiadására vonatkozó intézkedés.

7921/1915. A tandíjak befizetésének kivételes határideit meg állapító rendelet.

34807/1915. Az iskolai év első felében hadba vonult VIII-dik osztályos tanulók osztályvizsgálatot tehetnek és érettségi bizonyítványt kapnak.

44618/1915. Az iskolai évnek korábbi bezárását rendeli el.

2565/1915. eln. A fémgyűjtés dolgában a közigazgatási hatóságot támogatni kell.

Tankerületi Királyi Főigazgató, 1168/1914. A Hadsegélyző Hivatal támogatása ügyében kiadott felhívás.

1186/1914. Adameszk Jusztint helyettes tandíjkezelőül bízza meg Matyó Sándor távollétének idejére.

372/191. Az iskolai év történetének megírására szólítja fel a tanári kart.

IX.

Intézeti egyesületek és körök.

A Segítő Egyesület.

A jelen tanévben is többen hozzájárultak a Segítő Egyesület pénztárának gyarapításához, amely első sorban a hadbavonult katonák flainak a segélyezését tartotta szem előtt. Petrovics Soma eszperes úr 20 kor., Gönczi Ede 10 kor., Derzsi Kovács Ferenc 30. kor., a Szentesvidéki Takarékpénztár 40 kor., a Szentesi Központi Takarékpénztár 30 kor., a Szentesi Takarékpénztár 50 kor., T. Molnár József dr. 10 kor., Jirkovszky Sándor és Adameszk Jusztin 20—20 kor., az intézet III. oszt. tanulói 5 kor. 53 fill.-t adományoztak, azonkívül a IV. osztály tanulói egy 50 koronás hadikölcsön-kötvényt jegyezték a Segítő Egyesület számára, a tanulóknak kiadott gyűjtőleveken is befolyt 172 kor. 15 fill. Ezen adományokért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség.

Tankönyv segélyben részesült 138 tanuló.

A könyvtár gyarapodott vétel útján 198 darab könyvvel.

Ruhasegély címén kiosztásra került 165 kor.

A gróf Károlyi Imre és gróf Károlyi Sándor 500—500 koronás alapítványának kamatait egyenként 25—25 koronát Tóth András VIII. oszt. és Fekete Nagy Antal II. oszt. tanulók nyerték el.

Tandijsegély címén ez idén a Segítő-Egyesület 300 koronát adott ki, sokkal nagyobb összeget, mint más években.

A Segítő Egyesület elnökének, dr. Szőke Józsefnek távolléte miatt a jelen tanév elején a rendes közgyűlést, amelynek főképp a választmány és új tisztviselők választása s a múlt tanévi záró számadás bemutatása lett volna a tárgya, nem tartottuk meg, hanem a régi választmány intézte tovább az Egyesület ügyeit és a régi tisztviselők működtek tovább. Végül megemlítjük azt, hogy a választ-

mány a Mátéffy Ferenc és neje 2000 koronás, a gr. Károlyi Imre és gr. Károlyi Sándor 500—500 koronás, a Szabó Mihály és neje 200 koronás, a Szabó Zsigmond és neje 400 koronás alapítványát, összesen 3600 koronát hadikölcsön-kötvényekbe fektette.

A pénztári bevétel 1915. évi május 7-ig 1197 kor. 11 fill., kiadás pedig 1132 kor. 14 fill.

A Segítő Egyesület tagjainak névsora.

a) Alapító tagok.

1.	A feloszlott „Szentesi Hitelszövetkezet” alapítványa	1000 K.
2.	Szentesi Kölcsonös Segélyző szövetkezet alapítványa	50 „
3.	Szentesi Jótékony Nőegylet alapítványa	— — — 50 „
4.	Szent-vidéki Takarékpénztár alapítványa	— — — 50 „
5.	Szentesi Takarékpénztár alapítványa	— — — — 50 „
6.	Gróf Károlyi Imre alapítványa	— — — — — 500 „
7.	Szalay István főgymn. tanár alapítványa	— — — — 50 „
8.	Molecz Béla főgymn. tanár alapítványa	— — — — 50 „
9.	Mindszent község alapítványa	— — — — — 50 „
10.	Dr. Reisz Soma orvos alapítványa	— — — — — 50 „
11.	Pólya Ferenc főgymn. tanár alapítványa	— — — — 50 „
12.	Szentesi ág. h. ev. Nőegylet alapítványa	— — — — 50 „
13.	Gróf Károlyi Sándor alapítványa	— — — — — 500 „
14.	Dr. Mátéffy Ferenc és testvérei alapítványa	2000 „
15.	Balázsovits Norbert főgymn. igazgató alapítványa	— 50 „
16.	Derzsi Kovács Ferenc főgymn. tanár alapítványa	— 50 „
17.	Dr. Ulár István pápai praelátus alapítványa	— — 50 „
18.	Zolnay Károly nyug. főgymn. igazgató alapítványa	— 50 „
19.	Szentesi Központi Takarékpénztár alapítványa	— 50 „
20.	Schmidt Győző főgymn. tanár alapítványa	— — 50 „
21.	Szűrszabó Nagy Imre alapítványa	— — — — 50 „
22.	Petrovits Soma ág. h. ev. esperes-lelkész alapítványa	50 „
23.	ifj. Szabó Mihály fakereskedő és neje alapítványa	— 200 „
24.	Özv. Szabó Zsigmondné alapítványa	— — — 400 „
26.	Kiss János zenetanár alapítványa	— — — — 100 „

b) Rendes tagok.

Rendes tagok (évi 4 korona tagsági díjjal): Brüll Ferencz, dr., Buk Hermann, Csallány Gábor, Csató Zsigmond dr., Csúcs Antal,

Dongó Orbán, Fekete Márton, Friedmann Gyula dr., Futó Zoltán, Károlyi József, Nagy Ferenc, Rázsonyi Papp Pál, Sarkady Nagy Ferenc, Soltész Gyula dr., Szilágyi Dezső, Szőke József dr., Vecseri Sándor dr., Vida Sándor dr., Untermüller Ernő, Wimmert Ernő, Torday Lajos, Jirkovszky Sándor, Misztrik Károly, Misztrik Károlyné, Csúcs Károly, Csúcs János dr., Ternai György. Összesen : 27.

c) Pártoló tagok.

Pártoló tagok (évi 2 kor. tagdíjjal). Adameszk Jusztin, Albertényi Adolf dr., Berczeli Dániel, Bolyó Kálmán, Cicatricis Lajos dr., Csák Béla dr., Csőreg István, Csucs Lajos, Ecséri Lajos, Varga Benjáminné, Czukermann Andor dr., Felsenburg Manó, Flesch Lipót, Gönczi Ede, Gunst Sándor, Hahn Izidor, Hoffmann Jakab, Joó Károly, Komáromy Lajos, Ifj. Kovács Sándor, Kristó Nagy Antal, Kálmán Imre, Kristó Nagy Imre, Kurcz Márton, Kiss Károly, László Vilmos dr., Nagy Márton, Nagy Sándor dr. alispán, Német Jenő, Novobáczky Győző, Őze Gyula dr., Pap Lajos körlelkész, Papp László városi főszámvevő, Péter Albert dr., Purjesz János dr., Rimély Dezső dr., Szathmáry Károly, Szivós Béláné, Székely József, Szépe Kálmán, Szvaton Józsefné, Soós László, Báró Tomasichné, Tóth Lászlóné, Vajda Ernő, Vecseri János, Zolnay Kálmán, Zsoldos Elek, Usztriczky Ferenc, Danits László, Katkics Gyula, Bonczos Margit, Kremán Ferenc, Joó Károly dr. Összesen : 54.

d) Rendkívüli tagok.

Rendkívüli tagok (gymnasiumi tanulók 1 kor. évi díjjal) összesen beíratkoztak 233-an.

* *

A tér szűk emiatt csakis összegezve közölhetjük annak a gyűjtésnek az eredményét, melyet az egyesület a szegény katonák és a hadi állapot miatt keresetükben gátolt szegény szülők gyermekei tandíjának részben való megfizetése céljából rendezett. Az egyesület törekedett megközelíteni célját ezekben a napokban is, mikor fokozott mértékben szükség volt a társadalom jótevő támogatására minden téren. Szerény anyagi erőivel nem lett volna képes erre, azért fordult a tanulók útján a nagy közönséghez és legnagyobb részben szegény embereknek filléreiből gyűlt össze olyan összeg, amelynek segítségével legalább részben elérhettük célunkat.

Megjegyezzük, hogy a gyűjtők, útasítás szerint, csakis ismerőseik körében gyűjtöttek olyanoktól, akikről biztos tudták, hogy nem sajnálják a szegény katonák gyermekeitől filléreiket, sem pedig megéröltetésükbe nem kerül az adakozás.

Bíró Imre gyűjtőjén 6 korona 42 fillér gyűlt be; **Brüher István** gyűjtőjén 8 korona; **Csallány Gábor** gyűjtőjén 9 korona 45 fillér; **Csallány Sándor** gyűjtőjén 4 korona 20 fillér; **Engi Győző** gyűjtőjén 2 korona 10 fillér; **Farkas Géza** gyűjtőjén 15 korona 10 fillér; **Fekete István** gyűjtőjén 12 korona 50 fillér; **Kandász Ferenc** gyűjtőjén 12 korona 80 fillér; **Kardos Andor** gyűjtőjén 7 korona; **Káta Pál István** gyűjtőjén 5 korona; **Mátéffy Ferenc** gyűjtőjén 28 korona; **Mátéffy Lajos** gyűjtőjén 7 korona; **Mátéffy Sándor** gyűjtőjén 14 korona; **Német Dezső** gyűjtőjén 10 korona 30 fillér; **Szombathy István** gyűjtőjén 10 korona 69 fillér; **Tóth Lajos** gyűjtőjén 18 korona 50 fillér; a **VIII-dik osztályosoktól** 1 korona.

2. Horváth Mihály önképzőkör.

Az önképzőkör 1914 november végén alakult meg Dongó Orbán tanár vezetésével. Tisztviselői a következők voltak: ifjúsági elnök: Krisztiáni Lajos, titkár: Dózsa Károly, jegyző: Usztriczky Ferenc, főkönyvtáros: Pataky István, ellenőr: Bugyi István, háznagy: Kohányi Gyula VIII. osztályú —, pénztáros: Nagy Sándor, másodjegyző: Tóth András, másodkönyvtáros: Khirer Béla VII. osztályú tanulók. A körnek 15 rendes és 33 rendkívüli tagja volt. Az iskolai évben tíz gyűlést tartottak. Március 15-dikét ünnepi üléssel ülte meg a kör, melyen Bonczos Miklós VIII. oszt. tanuló mondott szép beszédet.

A kör nagyérdemű alapítójának, Pólya Ferenc tanárnak, valamint több éven át volt vezető tanárának, Schmidt Győzőnek emlékére 20 koronát adományozott november 1-én koszorú megváltás címén a helybeli Vörös-Kereszt Kórháznak.

Évközben 36 dolgozattal és 40 szavallattal foglalkozott kör. A második félévben meghonosította az olvasó-délutánokat, melyeken osztályonként külön-külön megbeszélték különféle olvasmányokat a vezető tanár jelenlétében.

Pályadíjakat nyertek: Krisztiáni Lajos műfordítással I. és II. díjat; Khirer Béla I. díjat, Sinóros Szabó Aurél II. díjat irodalmi értekezéssel; Kohányi Gyula I. díjat, Mohr László II. díjat természet-

tudományi értekezéssel; Zbóray Bertalan leírással I. díjat, Molnár Béla elbeszéléssel I. díjat. Mohr László pályadíját a Körnek ajánlotta.

A szavalló-versenyen Khirer Béla nyerte el a Mohr Béla dr. alapítványának egy évi kamatait, 20 koronát. 10 korona jutalmat kapott Dózsa Károly, mindkettő komoly szavallatért. 10 korona díjat nyert Káló Antal vig szavallatért.

* *

A többi ifjúsági kör ebben az iskolai évben nem működött a háború miatt.

X.

Érettségi vizsgálat.

Az 1915-dik évi 913-dik elnöki számú vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet szerint azok a VIII-dik osztályt végzett tanulók, kik 1895-ben és 1896-ban születtek és a népfölkelői fegyveres szolgálatra alkalmasak lettek, katonai szolgálatra való bevonulásuk előtt egyhétten minden külön vizsgálat nélkül megkapták érettségi bizonyítványukat. — Ezen az alapon jól érettek lettek: Józsa Lajos, Kátai Pál István, Négyesy Imre, és Usztriczky Ferencz, érettek lettek: Bayer Pál, Füstí Molnár Lajos, Kréter Kálmán, Pataki István, Vay József és Várady László.

A május és június havi rendes érettségi vizsgálatok írásbeli része május 17-dikén, 18-dikán és 19-dikén volt, egy tanuló, mivel 19-dikén akadályozva volt a vizsgálaton való megjelenésében, miniszteri engedély alapján számára külön kitűzött tétellel 21-dikén készítette el mennyiségtani dolgozatát.

Az írásbeli tételek ezek voltak:

A magyar nyelvből: Mely idegen eszmeáramlatok hatottak a magyar irodalom fejlődésére és miben nyilatkozott a hatásuk? — Eredmény: 4 jeles, 6 jó, 8 elégséges.

A latin nyelvből: Publii Ovidii Nasonis Tristium liber III. 3.-ból. Eredmény: 2 jeles, 5 jó, 11 elégséges.

A mennyiségtanból: 1., Egy nagyobb üzemet úgy adtak bérbe, hogy az első évi haszonbér: a-3000 korona, minden következő évben d-450 koronával több legyen. Kérdés, hány évre volt kiadva az üzem, ha a bérlet ideje alatt összesen s = 65700 korona haszonbér folyt be érte s kérdés, hogy ezen haszonbér évi középértéke hány korona

tőkének lenne 6%-os jövedelme, ha az évi bevétel 150⁰-a számíttatik le kötelező kiadásokra?

2., Két konzetrikus kör kerületének összege 160.38 cm., a két kör sugarának aránya 8:3. Kérdés: a., mekkorák ezen körök sugarai? — b., mekkora a körgyűrű területe? c., Kiszámítandó, mekkora azon kör sugara, melynek területe egyenlő ezen körgyűrű területével és meghatározandó ezen kör köré szerkeszthető szabályos érintő háromszög kerülete.

A 21-diki külön mennyiségtani vizsgálat tételei ezek voltak:

1., megoldandó a következő exponenciális egyenlet és meghatározandó a kitevőben lévő ismeretlen értéke:

$$4 - \frac{30}{x} + \frac{18x - 4}{2x^2} - 11 = 4096.$$

2., Adva van egy általános háromszög, melynek egyik oldala: c = 8.25⁰cm, s a rajta fekvő két szög A = 60°25'; B = 48°18'. — Meghatározandó: a többi alkatrész és kiszámítandó trigonometrikus úton az újjonnan meghatározott két oldal segítségével a háromszög köré írható kör sugara és területe, s megszerkesztendő ezen kör.

Eredmény: 6 jeles, 4 jó, 8 elégséges.

3., A vizsgálatok szóbeli része június 24-dikén 25-dikén és 26-dikán volt **Géresi Kálmán**, debreczeni tanterületi királyi főigazgató úr elnöke alatt.

A vizsgálatok eredménye a következő:

Jelesen érettek: Dózsa Károly, Fekete István, Krisztáni Lajos. Összesen: 3.

Jól érettek: Bonczos Miklós, Kohányi Gyula, Mátyffy Lajos, Sinóros Szabó Aurél, Szeder Mihály, Székely László, Tasnády Imre. Összesen: 7.

Érettek: Bieber József, Bugyi István, Móhr László, Nagyiván Károly, Novobáczky Kálmán, Pozsonyi Ferencz, Reich Ernő. Összesen: 7.

A latin nyelvből javító vizsgálatra útasítottatott 1 tanuló.

A görög nyelvből *jeles* eredménnyel kiegészítő érettségi vizsgálatot tett Dózsa Károly és Krisztiáni Lajos, *jó* eredménnyel: Fekete István, Szeder Mihály és Székely László.

Az érettnak nyilvánított tanulók pályaválasztása a következő (beleszámítva a hadi szolgálatra bevonúttakat is): papi pályára megy 1, jogi pályára 2, orvosi pályára 6, tanári pályára 3, gépészmérnöki pályára 4, erdészmérnöki pályára 1, állatorvosi pályára 1, gyógyszerészi pályára 1, kereskedelmi pályára 5, katonai pályára 1, póstai pályára 1, jegyzői pályára 1.

XI.

A tanulók érdemsorozata.

A magaviselet rovatában: 1 = jó, 2 = szabályszerű, 3 = kevésbé szabályszerű, 4 = rossz.

A tantárgyak rovatában: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen.

I. osztály.

[illegible][illegible]

A tanuló neve	Rendes tantárgyak							
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz, geometria	Szépíró
Fekete Antal								
Hering Gyula								
Kréter Ferenc								
65. Lakos Imre								
Lévi Dezső								
Id. Nagy Imre								
Piti Imre								
Polányi Tibor								
70 Rákóczi József								
Varga Kálmán								
Vizsgálatlan maradt:								
Müller Gyula								

Összesen : 72

II. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz, geometria	Szépíró	Testgyakorlat	Magaviselet
Acsi Kovács Bálint	3	3	4	3	4	4	3	3	3	2
Bartha János	2	3	3	3	3	2	2	3	3	1
Bleier Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Csábrády János	1	2	1	1	1	1	2	1	3	1
5 Domokos Imre	2	3	4	3	4	3	3	3	2	2
Fekete Nagy Antal	1	1	1	1	1	2	1	1	3	1
Flesch György	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Gilicze Kálmán	1	1	1	1	1	1	2	1	3	1
Gólya Sándor	2	3	3	4	3	2	2	3	3	2
10 Győrfi Sándor	3	3	4	3	3	3	3	3	fm. 1	
Hajdú Antal	2	4	4	3	3	3	3	3	2	1
Halász Lajos	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1
Horváth László	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Jószai Bálint	1	2	2	3	3	3	2	3	3	1
15 Király András	1	2	2	2	1	1	1	2	1	1
Kürti Imre	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1
Lakos Antal	2	4	4	3	3	4	3	3	fm. 1	
Lakos Lajos	2	3	4	4	4	4	3	3	2	2
Lampel Andor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
20 Lévai Ferenc	2	3	3	3	2	3	2	3	2	2
Lőwy István	3	3	4	4	4	4	3	3	3	2
Magyar László ism.	1	2	2	3	3	3	2	3	3	1
Mácsai János	2	3	4	3	3	3	3	2	3	1
Mátéffy Mihály	2	2	2	3	2	2	1	2	1	1
25 Mészáros István	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1
Misztrik László	1	2	1	1	1	1	2	2	2	1
Nagyiván Lajos	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1
Nagy László	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1
Pap Sándor	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
30 Páhi Ferenc	2	2	3	3	3	3	2	3	3	1
Praznovszky Gyula	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									Magaviselet
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természettan	Mennyiség	Rajz, geometria	Szépírá	Testgyakorlat	
Rácz Lajos	2	2	3	3	2	3	2	1	fm.	1
Simkó István	2	3	3	3	2	3	3	3	3	1
Sinóros Szabó Jenő	1	1	2	2	2	2	1	2	2	1
35 Szabó György	1	3	4	3	3	3	3	1	3	1
Szabó László	1	2	1	2	1	2	3	1	3	1
Szedér István	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1
Szeghy Tibor	2	2	2	2	2	3	2	2	3	1
Szepey Gyula	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
40 Ternai Ernő	1	2	3	3	2	3	2	2	1	1
Tóth István ism.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	1
Tóth József	1	2	2	2	2	3	3	3	3	1
Tóth Pál	1	2	3	2	2	2	3	3	3	1
Töröcsik Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
45 Vargha Béla	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Magántanuló:										
Székács Ferenc	2	3	2	2	2	2	2			
Kimaradtak:										
Bálint Lajos										
Kálmán László										
Nemes István										
50 Vecseri Sándor										

Összesen : 50.

III. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									Magaviselet
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiség	Rajz, geometria	Testgyakorlat	
Bóna László	2	3	3	3	2	2	3	1	2	2
Csernus Lukács Lajos	1	2	2	2	3	2	2	3	3	1
Czingell László	2	3	3	3	2	3	4	3	3	1
Demeter Ferenc	2	3	4	4	3	3	3	3	3	1
6. Dóssai Molnár Gábor	2	3	3	3	3	3	4	3	3	1
Farkas Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Földes Dezső	1	2	1	1	1	2	1	1	2	1
Gönczi Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Gránicz László	1	2	2	1	2	2	2	1	2	1
10. Horváth Imre	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Ibolya Kálmán	1	2	3	3	2	3	3	2	2	1
Jelenfi Sándor	2	3	3	3	3	3	4	3	2	1
Joó Béla	1	2	3	3	2	2	3	2	3	1
Korom Ernő	1	3	3	3	2	2	3	2	1	1
15. Kovács Lajos	1	4	4	4	3	3	4	3	3	1
Kovács Pál	2	4	3	3	3	4	3	3	3	1
Kratochwill Béla	1	2	3	3	2	2	2	3	3	1
Krausz István	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Kristó Nagy István	2	3	3	3	3	4	3	3	3	1
20. Markovics József	1	3	2	2	1	1	2	3	fm.	1
Maróti Gyula	1	3	4	4	3	3	4	3	fm.	1
Nagy Gusztáv	1	2	2	2	2	1	2	3	fm.	1
Nagy Iván	1	2	3	2	2	2	3	2	2	1
Pap Pál Imre	1	3	3	3	2	3	4	3	3	1
25. Purjesz János	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Rácz Károly	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
Schwáb Ferenc	1	3	3	2	2	3	3	3	3	1
Somogyi Ferenc	1	3	3	3	2	3	3	2	3	1
Szakál Ignác	1	2	2	2	2	2	2	2	fm.	1
30 Szarka Ödön	1	1	1	1	2	1	2	2	2	1
Szelhoffer József	2	3	4	3	3	2	3	3	3	1

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiség	Rajz. geometria	Testgyakorlat	Magaviselet
Sziji Ferenc	2	3	4	3	2	2	3	2	2	1
Vecsery Imre	3	3	2	2	3	3	3	3	3	1
Zsoldos János	2	2	3	2	3	3	3	2	2	1
Kimaradt :										
35 Vajdik Lajos										

Összesen : 35

IV. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Rajz. geometria	Testgyakorlat	Magaviselet
Bartha János	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Bazsó Imre	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Bíró József	1	3	3	2	2	2	3	3	3	1
Briher Géza	2	3	2	2	3	3	3	2	2	1
5 Brüll András	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
Csallány Sándor	3	3	4	2	3	3	3	3	1	2
Csákos Lajos ism.	2	3	4	3	3	3	3	3	2	2
Erdélyi Tibor	3	3	4	3	3	3	3	3	2	1
Faragó Sándor	1	2	3	2	3	2	3	3	2	1
10 Farkas József	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Farsang János	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1
Fekete József ism.	2	3	3	2	3	3	2	3	3	1
Fekete N. István	2	3	2	2	3	3	3	2	3	1
Feuer Tibor	1	3	3	2	3	2	3	3	3	1
15 Hajdú Ignác	1	3	3	2	3	3	3	3	3	1
Joó Tibor	2	2	3	2	2	2	3	2	2	1
Józsa István	2	3	4	3	3	3	3	3	1	1
Jurenák Ede	2	2	3	3	3	3	3	2	2	1
Kandász Ferenc	1	3	3	2	3	3	3	3	1	2
20 Kohányi Zoltán	2	3	3	2	3	3	2	2	2	1
Kohn Dezső	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Kovács János	3	3	3	2	2	2	3	3	3	1
Kurcz Gyula	2	3	3	2	3	2	3	2	3	1
Lezniczky Vilmos	2	3	3	2	3	3	3	3	2	1
25 Léderer István ism.	2	3	3	2	2	3	2	3	3	1
Mészáros János ism.	2	3	3	2	3	3	2	2	2	1
Misztrik Gusztáv	2	2	3	2	2	2	3	2	2	1
Molnai Bálint	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Nagy József	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
30 Nervetti Géza	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Négyesy János	2	2	2	2	3	3	3	2	3	1

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Rajz, geometria	Testgyakorlat	Magaviselet
Németh István	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
Papp István	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Pusztai Pál	3	2	2	2	3	2	2	1	2	1
35 Rákóczy Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
Regőczy György	1	2	3	2	3	3	3	2	2	1
Regőczy Mihály	3	3	4	3	3	3	3	3	3	1
Reis László	1	2	1	1	1	1	3	3	3	1
Szabó Antal	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
40 Szabó Gyula	2	3	3	3	3	4	3	3	3	1
Szabó János	1	3	3	2	3	2	3	1	1	1
Szlávik Sándor	3	4	3	3	3	3	3	3	2	1
Vajdovics György	1	3	2	2	2	2	3	3	3	1
Vörös Aladár	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
45 Zbóray László	1	2	2	1	2	1	2	2	2	1
Zsoldos Sándor	1	2	2	2	2	3	3	2	1	2
Kimaradt:										
Szilárdy András										
Meghalt:										
Szépé An al										

Összesen: 48

V. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak									
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló irod.	Gör. pótló rajz.	Német nyelv	Történelem	Természettud.	M. nyitány
Antal Géza	1	2	3	—	2	2	3	2	3	3
Apatóczy Kálmán	2	3	4	—	3	3	4	3	3	3
Ábrahám Andor	1	1	3	—	3	3	3	3	3	3
Berezhai Ferenc	1	2	3	—	3	2	3	3	3	2
5 Bimbó Károly	1	3	3	—	2	2	2	2	3	3
Biró Imre	1	2	3	—	3	3	2	3	3	3
Bleyer Pál	2	3	4	—	3	3	3	3	4	3
Cicatricis Géza	2	3	4	—	3	2	3	3	4	2
Csallány Gábor ism.	3	3	3	—	3	3	2	3	3	1
10 Cseuz Kálmán	1	2	3	—	2	2	2	3	3	3
Csúcs Sándor	1	3	3	—	2	2	2	3	3	2
Danits Endre	1	2	3	—	3	2	2	2	3	2
Debreczeni József	2	2	3	—	3	2	2	3	3	4
Engi Győző	2	3	4	4	—	—	4	4	4	3 fm.
15 Fodor László	1	1	3	2	—	—	2	2	2	2
Frank-Kiss Jenő	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1
Gebei Sándor	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3
Harth Árpád	2	2	3	—	2	2	3	3	3	2
Hegedűs István	1	3	3	—	3	3	3	3	2	3
20 Katkics Andor	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3
Kálmán Gyula	2	3	3	—	3	3	3	3	3	4
Keviczky György ism.	3	3	3	—	3	3	3	3	4	4
Kornó István	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1
Lakos Imre	3	3	4	—	3	3	3	4	4	4
25 Mácsai Andor	2	3	3	—	3	2	3	3	3	2
Mecs Balogh Ferenc	3	3	4	—	3	3	4	3	3	4
Menning Ferenc	1	1	3	—	2	2	1	3	2	2
Miháitz Pál	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2
Nervetti Károly	2	3	4	—	3	3	4	3	3	3
30 Pap Lajos	1	1	2	2	—	—	2	1	2	3
Rác Ferenc	1	2	2	3	—	—	1	3	3	3

A tanuló neve	Rendes tantárgyak											Magaviselet
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló irod.	Gör. pótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Testgyakorlat	
Sinóros Szabó Emil	2	2	3	3	—	—	1	2	3	3	2	1
Solti Béla	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Szathmáry Tihamér ism.	3	3	3	—	3	3	4	3	4	4	2	2
35 Szombathy István	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Tóth Lajos	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3	2	1
Tóth László	1	3	3	—	3	2	3	3	2	4	2	1
Virágos Mihály	3	2	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Kimaradtak :												
Bihari Mihály												
40. Farkas Géza												
Nagy István												
Vecseri Sándor												
Vizsgálatlan maradt :												
Gyulavári Zoltán ism.												

Összesen : 43

VI. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak											Magaviselet
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló irod.	Gör. pótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természettud.	Mennyiség	Testgyakorlat	
Caernus Lukács Lajos	2	3	2	3			3	3	3	3	2	1
Fodor Imre	1	1	2	3			2	2	3	2	2	1
Fuchs Géza	1	1	1		1	1	1	1	1	2	2	1
Kende Zoltán	1	2	1	2			1	2	3	3	fm.	2
5 Kútas Bálint	1	2	2	3			2	2	2	2	3	1
László János	2	3	3	3			3	3	4	3	2	2
Mátéffy Ferenc	2	3	3	3			1	3	3	3	1	2
Mátéffy Miklós	1	1	1	1			1	1	1	2	1	1
Mátray Lajos	1	2	2		2	2	1	2	1	2	2	1
10 Misztrik Károly	1	2	1	2			2	3	2	2	2	1
Molnár Béla	1	1	1		1	2	2	2	2	2	fm.	1
Német Dezső	1	1	1	1			1	1	1	1	2	1
Papp András	1	2	2	3			2	3	3	3	2	1
Rácz Ferenc	3	3	3		3	3	3	3	3	3	fm.	1
15. Reich Péter	1	3	3	3			2	3	3	3	2	1
Stammer József	1	2	1		1	2	2	2	2	2	2	1
Szabó Zsigmond	2	3	3	3			3	3	3	3	1	1
Szathmáry János	3	3	3		3	3	3	3	3	3	fm.	2
Szánthó Lajos	1	1	2	3			2	2	2	2	2	1
20. Tályai Sándor	2	3	3	3			3	3	3	3	3	1
Zbóray Bertalan	1	2	1		1	1	1	1	1	2	2	1
Magántanulók :												
Rácz János	2	3	3		3	3	3	3	3	3		
Strasser Margit	1	3	3		1	3	2	3	2	2		
Kimaradt :												
Gilice Lajos												

Összesen : 24.

VII. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak										
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló irod.	Gör. pótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Testgyakorlat
Benyovszky Béla	1	3	3	3	—	—	2	3	3	3	1
Briher István	1	4	3	—	2	2	1	3	3	3	2
Cserna János	3	3	4	—	3	3	3	3	3	4	2
Csőreg Gyula	2	2	3	—	2	2	2	3	3	3	1
5 Danits László	1	2	3	—	1	2	3	3	2	3	1
Fekete Nagy Ignác	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2
Füsti Molnár Ferenc	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	1
Gaál Tibor	3	4	3	—	3	2	3	3	4	3	2
Gágyor József	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	2
10 Gyarmati Imre	1	2	2	—	1	2	2	2	2	3	1
Hegedűs Imre	1	3	3	—	2	1	2	2	2	3	1
Heinz Antal	2	3	3	—	3	3	1	3	3	3	1
Káló Antal	2	2	3	—	2	3	2	3	3	3	2
Kardos Andor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2
13 Kardos Gyula	1	2	3	—	3	3	3	3	3	3	1
Kardos Jenő	1	2	2	2	—	—	1	1	2	2	3
Kertész Aladár	1	1	2	1	—	—	1	1	1	1	2
Khírer Béla	1	1	3	—	1	1	2	1	1	1	1
Klein Ernő	3	4	3	—	3	3	3	3	3	3	1
20 László György	1	2	2	2	—	—	1	1	1	1	1
Mátéffy Sándor	1	2	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Mészáros Gyula	1	2	3	—	3	1	2	3	3	2	1
Miháltz István	1	2	3	2	—	—	2	2	2	3	2
Nagy Sándor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
25 Neuberger Rezső	1	3	3	3	—	—	2	1	2	3	1
Papp Sándor	1	2	2	2	—	—	2	1	2	3	fm
Reiner Imre	1	2	3	2	—	—	2	2	2	3	fm
Stammer László	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3	1
Szirmai Aladár	1	2	3	—	1	1	2	2	2	3	2
30 Tóth András	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Weinberger László	2	3	3	—	3	3	3	3	2	3	2

A tanuló neve	Rendes tantárgyak										
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. pótló irod.	Gör. pótló rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiség	Testgyakorlat
Magántanulók:											
László Veronka	1	1	2	—	2	2	1	1	1	1	—
Rablóczky Árpád	1	3	3	—	3	2	3	3	3	3	—
Vizsgálatlan maradt magántanulók:											
Hoffmann Gyula											
Petrásovits András											
Rácz János											

Összesen: 36.

VIII. osztály.

A tanuló neve	Rendes tantárgyak										
	Vallás	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. póló irod.	Gör. póló rajz	Német nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Bölcselet
Bayer Pál	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2
Bieber József	1	2	3	—	2	2	1	3	3	3	1
Bonczos Miklós	1	2	3	3	—	—	2	2	2	3	1
Bugyi István	2	2	3	—	3	2	3	3	2	2	1
5 Deutsch Zoltán	1	2	3	3	—	—	2	3	3	3	2
Dózsa Károly	1	1	2	2	—	—	1	1	1	1	1
Fekete István	1	1	2	2	—	—	1	1	1	1	2
Füsti M. Lajos	2	3	3	—	2	3	3	3	3	2	3
Józsa Lajos	1	2	2	2	—	—	2	3	2	2	2
10 Kátai Pál István	1	2	2	2	—	—	2	2	2	3	2
Kohányi Gyula	1	2	3	—	2	2	2	3	2	3	2
Kréter Kálmán	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2
Krisztiáni Lajos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Mátéffy Lajos	1	2	2	1	—	—	2	2	1	2	2
15 Móhr László	1	2	3	3	—	—	3	3	3	3	2
Nagyiván Károly	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	2
Négyesi Imre	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2	2
Novobáczky Kálmán	1	3	3	—	3	2	2	2	3	3	2
Pataky Isván	1	1	2	2	—	—	2	3	3	3	2
20 Pozsonyi Ferenc	1	2	2	2	—	—	2	3	3	2	2
Sinóros Sz. Aurél	1	1	2	2	—	—	2	2	1	1	1
Szedér Mihály	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1
Székely László	1	1	2	2	—	—	2	2	1	2	2
Tasnády Imre	1	2	3	—	2	2	2	3	1	3	2
25 Usztriczky Ferenc	1	2	2	1	—	—	2	2	2	3	2
Vay József	2	3	3	—	3	2	3	3	3	3	1
Magántanuló:											
Várady László	2	2	3	—	3	3	3	2	3	3	2

Összesen : 27

XII.

Segélyezés és Jutalmazás.

A tandíjmentes tanulók névsora.

I. Egész tandíjmentességet élveztek:

a) Az egész iskolai évben: Friedmann György, Matyó Sándor, Papp Imre, Papp László, Vida Lajos I.—, Fekete Nagy Antal, Gilicze Kálmán, Király András, Nagyiván Lajos, Nagy László, Pap Sándor, Práznovszky Gyula, Sinóros Szabó Jenő, Szabó László, Szeder István, Szepsy Gyula, Tóth József, Vargha Béla II. —, Bóna László, Csernus Lukács Lajos, Földes Dezső, Gönczi Ernő, Gránicz László, Markovics József, Szakál Ignác, Szarka Ödön, Szíjj Ferenc III. —, Bartha János, Briher Géza, Farsang János, Fekete Nagy István, Nagy József, Négyesy János, Német István, Papp István, Pusztai Pál, Vajdovics György, IV. —, Bimbó Károly, Danits Endre, Fodor László, Frank-Kiss Jenő, Gebei Sándor, Menning Ferenc, Miháltz Pál, Pap Lajos, Tóth Lajos IV. —, Fodor Imre, Kutas Bálint, Misztrik Károly, Molnár Béla, Stammer József, Szántó Lajos, Zboray Bertalan, VI. —, Csőreg Gyula, Danits László, Fekete Nagy Ignác, Gyarmati Imre, Hegedűs Imre, Kardos Andor, Kardos Jenő, Kertész Aladár, László György, Miháltz István, Nagy Sándor, Papp Sándor, Reiner Imre, Stammer László, Tóth András VII. —, Bonczos Miklós, Deutsch Zoltán, Dózsa Károly, Józsa Lajos, Kohányi Gyula, Krisztiáni Lajos, Novobáczky Kálmán, Pozsonyi Ferenc, Sinóros Szabó Aurél, Szedér Mihály, Székely László, Tasnády Imre, és Usztriczky Ferenc, VIII. oszt. tanulók, összesen : 81 tanuló.

b) Az első félévben: Kohányi Zoltán IV. —, Sinóros Szabó Emil, Tályai Sándor V. oszt. tanulók, összesen: 3 tanuló.

c) A második félévben: Ágoston László, Árvai Bálint, Bugyi József, Csallány Dezső, Dobóczki Károly, Gyarmati Imre, Hevesi Miksa, Holczer István, Kerekes János, Korcsmáros Antal, Pozsonyi Sándor, Szőke Mihály, Ternai Kálmán, Tóth János, Tulacs István I. —, Csábrády János, Halász Lajos, Ternai Ernő II. —, Somogyi Ferenc, Kratochwill Béla, III. oszt. tanulók, összesen: 19 tanuló.

II. Fél tandíjmentességet élveztek:

a) Az egész iskolai évben: Kun Elemér, Müller Gyula, I. —, Bartha János, Flesch György, Kürti Imre, Mátéffy Mihály, Misztrik László, Rácz Lajos, II. —, Ibolya Kálmán, Joó Béla, III. —, Hajdú Ignác, Joó Tibor, Zbóray László IV. —, Antal Géza, Tóth László, V. —, Kende Zoltán, Mátéffy Miklós, VI. —, Mátéffy Sándor, Szirmay Aladár, VII. —, Fekete István, Kátai Pál István, Mátéffy Lajos, VIII. oszt. tanulók, összesen: 22 tanuló.

b) Az első félévben: Ágoston László, Árvai Bálint, Baracsi János, Barát László, Bocskai Károly, Csallány Dezső, Déló Nagy Ferenc, Dobóczki Károly, Fekete Antal, Hering Gyula, Hevesi Miksa, Holczer István, Inszám Dezső, Joó Géza, Kerekes János, Korcsmáros Antal, Kormos Sándor, Kréter Ferenc, Lampl Sándor, Lévi Dezső, Markovics Móric, Német Imre Pozsonyi Sándor, Szőke Mihály, Ternai Kálmán, Tóth János, Török Károly, Tulacs István, Wolf József I. —, Halász Lajos, Ternai Ernő, II. —, Bíró Imre, Hegedűs István, V. —, Briher István VII. oszt. tanulók, összesen: 34 tanuló.

c.) A második félévben: Tóth Pál II. oszt. tanuló, összesen: 1 tanuló.

2. Ösztöndíjas tanulók.

Szeghy Tibor, második osztályú tanuló a Horgosi, Kárász-féle alapítványból 850 korona, — Zbóray László, IV-dik osztályú tanuló a budai Mária Terézia-féle alapít-

ványból 240 korona —, Fuchs Géza, VI-ik osztályú tanuló a Madarassy-féle alapítványból 400 korona —, Miháltz István, VII-ik osztályú tanuló a Horgosi Kárász-féle alapítványból 845 korona ösztöndíjat élvez.

3. Jutalmazások

1. Szentes város 2000 koronás Kossuth Lajos-alapítványának évi kamatait, 100 koronát, a magyar történelemből legjobb előmenetelt tanúsító helybeli illetőségű érettségi vizsgálatot tett tanuló kapja. A jutalmat a városi hatóság adja ki. A tanári testület a jutalomban való részesítésre Krisztiáni Lajos érettségi vizsgálatot tett tanulóat ajánlotta a városnak.

2. A Tallián Béla-féle 1000 koronás alapítvány kamatait, 40 koronát, kifogástalan viselete és jeles előmenetele miatt Szeder Mihály VIII-dik osztálybeli tanuló kapta.

3. Csongrádmegye 1000 koronás alapítványának kamatait, 40 koronát, kifogástalan magaviselete és jeles előmenetele miatt Nagy Sándor, VII-dik osztályú tanuló kapta.

4. A Zolnay Károly, intézetünk nyugalmazott igazgatójának nevére tett 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, a magyar nyelv és irodalom tanulásában tanúsított kiváló szorgalma miatt Krisztiáni Lajos, VIII-ik osztályú tanuló kapta.

5. A Szentesi első Segélyegylet 400 koronás alapítványának kamatait, 16 koronát, kifogástalan magukviseléséért és szorgalmukért Fekete Nagy Antal és Nagyiván Lajos, II-dik osztályú tanulók kapták, egyenként 8—8 koronát.

6. A Zana Lakos József-féle 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, kifogástalan magaviseletéért és szorgalmáért Gillicze Kálmán, II-dik osztályú tanuló kapta.

7. A Farkas Benedek-féle 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, kifogástalan magukviseléséért és szorgalmukért Fekete Nagy Antal és Nagyiván Lajos, II-dik osztályú tanulók kapták, egyenként 8—8 koronát.

8. A Czukor Oszkár-féle 400 koronás alapítvány

kamatait, 16 koronát, kiváló szorgalma és kifogástalan magaviselete miatt **Mátéffy Sándor**, VII-dik osztályú tanuló kapta.

9. A **Szentesi** második **Segélyegylet** 1800 koronás alapítványának kamataiból, 72 koronából, 20—20 koronát kaptak, **Bartha János** és **Papp István** IV-dik osztályú tanulók, 16—16 koronát pedig **Nagy József** IV-dik és **Kornó István** V-dik osztályú tanulók, valamennyien kifogástalan magukviseléséért és szorgalmukért.

10. A szentesi egyetemi hallgatókból alakult, de az 1879-dik évben feloszlott **Budapesti Társaskör** 130 koronás alapítványának kamatait, 4 koronát, kifogástalan magaviselete és szorgalma miatt **Friedmann György** I-ső osztálybeli tanuló kapta.

11. A **Balázsovits Norbert**, intézetünk volt igazgatójának nevére tett 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, az ó-klasszikai nyelvek tanulásában tanúsított szorgalma miatt **Német Dezső**, VI-dik osztályú tanuló kapta.

12. A **Pólya Ferenc**, intézetünk volt tanárának nevére tett 668 korona alapítvány kamatait, 28 koronát, a magyar nyelv és irodalom tanulásában tanúsított szorgalma miatt **Tóth András**, VII-dik osztályú tanuló kapta.

14. A **Dósa Elek**, intézetünk nyugalmazott tanárának nevére tett 521 koronás alapítvány kamatait, 20 koronát, kiváló magyar nyelvi dolgozatok készítése miatt **Mátéffy Miklós**, VI-dik osztályú tanuló kapta.

14. A **Sonnenfeld Sámuel**-féle 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, kifogástalan magaviselete és jeles előmenetele miatt **Gönczi Ernő**, III-dik osztályú tanuló kapta.

15. A **Szalay István**, intézetünk nyugalmazott tanárának nevére tett 400 koronás alapítvány kamatait, 16 koronát, a mennyiségtan tanulásában tanúsított kiváló szorgalma miatt **Fekete István**, VIII-ik osztályú tanuló kapta.

16. A **Péter Albert dr.** ügyvéd és neje 200 koronás alapítványának kamatait, 8 koronát, **Földes Dezső**, III-ik osztályú tanuló kapta kifogástalan magaviselete és szorgalma miatt.

17. A **Czukor Emil** nevére tett 1000 koronás ala-

pitvány kamatait, 40 koronát, kifogástalan magaviselete és szorgalma miatt **Kertész Aladár**, VII-dik osztályú tanuló kapta.

18. A **Sarkady Nagy Antal** és neje **Cserna Katalin** nevére 1894. december 24-én végrendeletileg tett 2000 koronás alapítványnak évi kamataiból, a végrendelet és az alapító levél értelmében 42 koronát, a magyar nyelv és irodalom tanulásában való kiváló szorgalmáért **Fekete Nagy Ignác**, VII-dik osztálybeli tanuló, 25 koronát a reáltudományok tanulásában való kiváló szorgalmáért **Kardos Andor**, VII-dik osztályú tanuló — és 17 koronát kifogástalan erkölcsi magaviseletéért **Khírer Béla**, VII-dik osztályú tanuló kapott.

19. A **Derzsi Kovács Ferenc** tanár nevére tett 600 koronás alapítvány kamatait, 24 koronát, a természetrajz tanulásában való kiváló szorgalma miatt **Fuchs Géza**, VI-dik osztályú tanuló kapta.

20. **Móhr Mihály dr.** egyetemi magántanár és szemorvos, **Móhr József** vasúti tisztviselő és **Móhr Béla dr.** fővárosi ügyvéd, intézetünk volt növendékei 1000 koronás alapítványának kamataiból 20—20 koronát kaptak **Dózsa Károly** és **Sinóros Szabó Aurél**, VIII-dik osztályú tanulók, kifogástalan magukviseléséért és szorgalmukért.

21. A **Sonnenfeld Sámuel** és neje **Robiczek Johanna** nevére, fiuk: **Székely József** részéről tett 600 koronás alapítvány kamatainak felét (13.28 koronát) a magyar történelem tanulásában való kiváló szorgalmáért **Purjesz János** III-dik osztályú tanuló kapta, másik felét pedig ugyanannyit **László Veronka**, VII-dik osztályú magántanuló a történelem tanulásában való jeles előmeneteléért.

22. A szentesi izraelita ifjak báljövendelmi alapítványából, melynek tőkéje 1914. június 30-dikán 82 korona 20 fillér volt, egy 50 koronás hadi kölcsön-kötvényt vetünk; ennek 1 korona 50 fillér félévi kamatát a 10-dik szám alatt említett jutalomhoz csatolva **Friedmann György**, I-ső osztályú tanulóknak ítélte oda a tanári kar.

23. A szentesi református egyház 10 korona adományát, melyet az 1894-dik évi 258-dik számú egyháztanács határozat értelmében a szarvasi evangélikus főgymnasium szuplikánsai helyett főgymnasiumunk növendékeinek szokott adni évenként, **Nagy László**, II-dik

osztályú tanuló kapta kifogástalan magaviseletéért és szorgalmáért.

24. A **Szentesi Takarékpénztár** 50 korona adományából **Frank Kiss Jenő**, V-dik osztályútanuló 25 koronát, **Székely László** VIII-dik osztályú tanuló szintén 25 koronát kapott. mindkettő kifogástalan viseletéért és szorgalmáért.

A **Szentes-Vikéki Takarékpénztár** 40 és a **Szentesi Központi Takarékpénztár** 30 korona adományát a Segítő-Egyesület szegény tanulók gyámolítására fordította már az iskolai év folyamata alatt.

4. Tanulmányi segély.

Az **Alföldi Magyar Közművelődési Egyesülettől** 50 koronát kapott **Kandász Ferencz** IV-dik osztályú tanuló, a Nagyméltóságú Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumtól 100 koronát kapott **Fekete Nagy Antal**, második osztályú,—120 koronát **Papp István**, IV-ik osztályú tanuló tanulmányi segélyül.

5. Könyvjutalmak.

Zsilinszky Mihály: Csongrádvármegye története című 3 kötetes művének 1—1 példányát, mint a vármegye ajándékát kapták jutalmul **Zbóray Bertalan**, VI-dik — **László György** és **Papp Sándor**, VII-dik osztályú tanulók a történelem tanulásában való kiváló szorgalmukért.

XIII. A tanulók statisztikája.

I. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.

Nyilvános tanulók												Magántanulók				
Az iskolai év folyamán												Felvételt		Osztályvizsgálatot tett		
Felvételt	magántanuló lett	önként kimaradt	tanács folytán távozott	kizárattott	betegség	baleset	következtében meghalt		A júniusi ill. májusi osztályvizsgálatról elmaradt	Június ill. május hónapban osztályvizsgálatot tett	Pótló osztályvizsgálatot tett	Összesen osztályvizsgálatot tett	fiú	leány	fiú	leány
								öngyilkosság								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
326	--	23	--	--	1	--	--	2	300	--	300	7	2	4	2	

2. A felvett és a vizsgát tett tanulók száma osztályonként.

Osz- tály	Felvétetett			Osztályvizsgálatot tett		
	nyilvános tanuló	magántanuló		nyilvános tanuló	magántanuló	
		fiú	leány		fiú	leány
1	2	3	4	5	6	7
I.	72			59		
II.	49	1		45	1	
III.	35			34		
IV.	48			46		
V.	43			38		
VI.	22	1	1	21	1	1
VII.	31	4	1	31	1	1
VIII.	26	1		26	1	
I.— VIII.	326	7	2	300	4	2

3. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása kor szerint, osztályonként.

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül																			
	összes száma	1905- ben	1904- ben	1903- ban	1902- ben	1901- ben	1900- ban	1899- ben	1898- ban	1897- ben	1896- ban	1895- ben	1894- ben	1893- ban	1892- ben	1891- ben	s z ü l e t t			
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17				
I.	2	3	22	14	18	2														
II.	46		3	18	16	7	1	1												
III.	34			1	14	13	6													
IV.	46					19	15	6	5	1										
V.	38					2	16	14	4		2									
VI.	23							9	9	3		2								
VII.	33							1	15	9	7	1								
VIII.	27								2	15	7	3								
I.— VIII.	303	3	25	33	48	43	38	31	35	28	16	6								

5. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása törvényhatóságokint, szülők (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.

Törvényhatóság	A tanulók száma	Törvényhatóság	A tanulók száma
1	2	1	2
a) Vármegyék		Szabolcs	1
Baranya	1	Szatmár	2
Békés	3	Torontál	3
Borsod	1	Trencsén	1
Csongrád	274		
Fejér	1		
Gömör és Kis-Hont	1	b) Városok	
Jász-Nagykun-Szolnok	13	Arad	1
Krassó-Szörény	1	Szeged	1
Pest-Pilis-Solt-Kiskun	2	Összesen:	306

4. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása honosság és szülők (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) állandó lakóhelye szerint

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók											
összes száma	közül			illetőségű	száma, a kiknek szülője (gyámja illetőleg más törvényes gondviselője) állandóan						
	magyar honos volt		külföldi honos volt		ugyanazon		a ma- gyar ország- ban	Hor- vát Szlavon ország- ban	külföldön még pedig		
	magyar- országi	horvát- szlavon országi			közse- ség- ben (az iskola szék- helyén)	várme- gye más közse- gében			törvény- hatósá- gában	Ausztri- ában	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
306	306	—	—	254	20	32					

6. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása szülőik (gyámjuk illetőleg más törvényes gondviselőjük) foglalkozása (társadalmi állása) szerint.

Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma	Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma
Nagybirtokos, nagybérő 1000 kat. holdon felül	1	Másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, közjegyző, gyógy- szerész stb., ilyeneknél al- kalmazott segéd, írnok stb.)	21
Közép birtokos és bérő (100—1000 kat. holddal)	8		
Kisbirtokos, kisbérő (100 kat. holdon alul)	32	Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga	9
Kisbirtokos-napszámos (kisbérő napszámos)	7		
Egyéb őstermelő (feles, majoros, kertész, halász)	1	Katonatiszt, (honvédtiszt, csendőrtiszt)	
Gazdasági tisztviselő	1		
Egyéb gazdasági segéd- személy (gazdasági cseléd)	1	Katona altiszt (honvéd al- iszt csendőraltiszt)	
Földmívelési munkás, nap- számos	7	Különböző v. közelebből meg nem nevezett foglal- kozási ágakban dolgozó napszámos	
Nagyiparos, bányanagy- vállalkozó	2	Tökés, járadékos ház- tulajdonos	
Kisiparos, bányakisval- lalkozó	54	Nyugdíjas tisztviselő vagy az értelmiség körébe szá- mitható egyéb nyugdíjas	13
Ipari vagy bányászati tisztviselő	2	Nyugdíjas altiszt, szolga vagy munkás	
Egyéb ipari vagy bányá- szati segéd-személy (előmun- kás, segéd, munkás stb.)	2	Magánzó, eltartásos	25
Nagykereskedő, nagyvál- lalkozó	1		
Kiskereskedő, kisvállalkozó	19	Egyéb foglalkozású	
Házaló, piaciárús	2		
Kereskedelmi vagy közle- kedési (vasuti, posta- stb.) tisztviselő	4	Árvaházi, szeretetházi tanulók	
Egyéb keresk. vagy közlek. segéd-személy (altiszt, segéd szolga stb.)	8		
Köztisztviselő (a papok ta- nárok és tanítók kivételével) és közhivatalban alk. díjnok	62		
Pap, tanár, tanító	24	Mindössze:	306

7. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása vallás, anyanyelv és nyelv-
ismeret szerint.

Az osztály- vizsgálatot tett tanulók összes száma	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül						
	latin	görög	refor- mátus	Ág. hitv. evang.	Görög- keleti	Unitárius	Izraelita
	szertartású	róm. kat	vallású volt				
306	134		111	12	1	2	46

Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül						
magyar	német	tót	román	horvát	szerb	összesen nem magyar
anyanyelvű volt						
303	3					

Az osztályvizsgálatot tett magyar anyanyelvű tanulók közül					
csak magyarul	más nyelven is	németül	tótul	románul	egyéb hazai nyelven
tudott		is tudott			
292	11	10	1		

Az osztályvizsgálatot tett nem ma- gyar anyanyelvű tanulók közül		Az osztályvizsgálatot tett		
csak anya- nyelven	más nyelven is	német	tót	román
tudott		anyanyelvű tanulók közül magyarul is tudott		
—	3	3	—	—

9. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele osztályonként.

[illegible]

8. Ismételtek, a görög-pótló tárgyak tanulói, magaviselet és mulasztások osztályonként.

Az osztályvizsgálatot tett												
nyilvános és magántanulók közül												
Osztály	ismertető volt	magaviseletheől				egy órát sem	csak igazoltan	igazolatlannal	által			
		a görög-pótló tárgyakat tartalmazta	1	2	3				4	mulasztott	igazoltan	igazolatlannal
I.	3		40	19		13	46		1093			
II.	3		38	7		10	33	2	1034		22	
III.			33	1		10	24		747			
IV.	4		39	7		12	34		988			
V.	3		29	34	4	3	34	1	1303		10	
VI.			9	17	4	3	18		848			
VII.			17	27	4	6	25		850			
VIII.			9	26		4	22		890			
I-VIII.	13		64	254	46	61	236	3	7753		32	

XIV.

Az intézet felszerelése.

1. A tanári könyvtár gyarapodása.

Vétel útján való gyarapodás: A., **Könyvek.** Forster: Isko a és jellem. Buday: Római felirattan. Barla-Szabó: A Halotti Beszéd kora. Kajlós: Böhm Károly élete és munkái. Meumann: Vorlesungen, II. — Szilády: Péchy Simon Psalteriuma. Szinnyi: Ungarische Sprachlehre. Filozófiai Írók Tára (Giordano Bruno). Régi Magyar Költők Tára, VII. Garcke: Flora von Deutschland, Sienkiewitz: Quo vadis? Simonyi: Die ungarische Sprache. Menge: Lateinisch-deutsches Wörterbuch. Fehrle: Die kultische Keuschheit im Altertum. Wund: Völkerpsychologie. Szitnyai: Az életfilozófia problémái Kulcsár: Vezérkönyvecske 2 darab Berzeviczy: Természetfölötti elem Shakespeare színműveiben. Náday: Könyv a gyermekről. Byron: Don Juan. — Balogh: Villanyos csengetyűk. Szentimrényi: A zene története. Gombos: Középkori krónikások. Beöthy: A művészetek története, I.—III. Gönczi Ferencz: Göcsej és Hetés. A Műveltség Könyvtára, XI. Liebermann Bugarszky: Chémia. Gombocz-Melich: Magyar etymologiai szótár, Történeti Szemle 1912. — Az Akadémia könyvkiadó állalata. 4 kötet. — Akadémiai Értekezések. — Akadémiai Emlékbeszédok. Császár: Az Academia Istropolitana. Kant: Az örök béke. Cauer: Die Kunst des Übersetzens. Magyar Shakespeare-Tár 1.—4. — Kmetykó: Testnevelési rendszer. Szabó Zoltán. Kirándulók zsebkönyve. Herman Ottó: A magyar pásztorok nyelvkinése. — Történeti Életrajzok. XXX. Thury: A Szombatos kódexek: Czimer: Az Árpádházi királyok apródjai. Kalmár: Pótlék a tanári névkönyvhöz. Az Élet könyvei.

Az ajándék útján való gyarapodás:

A Vallás és Közoktatásügyi Minisztériumtól:

Ujhelyi: A lógyakorlatok kézikönyve. Heckler: A görög és római arcképszobrászat. Tóth Sándor: Sáros vármegye monografiája I—III. A madarak és fák napjáról IV., V. — Révai Lexikon. X., XI. — Lagrange: A gyermek és ifjú testgyakorlásának egészségtana. Buday: Római felirattan. — Pál Alfréd: Bosznia Hercegovina politikai szervezete. Kullervo énekei.

Pólya Ferenc főgymnasiumi tanár alapítványából a Kisfaludy Társaság kiadványai: A Kisfaludy Társaság Évlapjai, 47., 48. — Scheffel: Ekkekard. Varga Gyula: Költeményei.

Szentes várostól: Sima László: Szentes város története I.

A központi Statisztikai Hivataltól: Az 1900-diki népszámlálás eredményei 8 kötet.

A szerzőtől: Velics: Über die Mnemotechnik der Zukunft.

A Műemlékek Országos Bizottságától: Báró Forster Gyula: Magyarország műemlékei, III.

Király László főgymnasiumi tanártól: Hentaller Lajos: Görgey mint politikus. Klug Nándor: Az emberi hang és a beszéd. Pivár Ignác: A beszélő siketnémák nyelvtanítása. Móricz Pál: Nehány írat a Lovassy László ellen folytatott perből.

Derzsi Ödön főgymnasiumi tanártól 52 darab különféle tudományos mű.

B) Folyóiratok.

Vétel útján: Egyetemes Philologiai Közlöny. Archaeologiai Ertesítő. Tanáregyesületi Közlöny. Századok. Magyar Nyelvőr. Földrajzi Közlemények. Akadémiai Ertesítő. Természettudományi Közlöny. Pótfüzete: a Természettudományi Közlönyhöz. Egészség. Tornaügy, Matematikai és Természettudományi Értesítő. Irodalomtörténeti Közlemények. Athenaeum. Budapesti Szemle. Földtani Közlöny. Magyar Paedagogia. Hivatalos Közlöny (2 példány). Ethnographia. Nyelvtudományi Közlemények. Rovartani Lapok. A Magyar Filozófiai Társaság Közleményei. Jó Egészség. Lehrproben und Lehrgänge. Chémiai Folyóirat. Állattani Közlemények. Botanikai Közlemények. Magyar Nyelv. Matematikai és Fizikai Lapok. Magyar Középiskola. A Tenger. Magyar Figyelő.

A Magyar Vörös Kereszt Egyesület ajándékából: Magyar Vöröskereszt.

C) Hírlapok és apró nyomtatványok.

A kiadóhivatalok szívesességéből ingyen kapja az intézet az Alföldi Ellenzék és a Szentés és Vidéke című helyi lapokat.

2, **A physikai szertár gyarapodása.** Hat elemes akkumulator-telep. A Hertz-féle kísérlet összes műszerei. Üvegpohár-chrómsavas telephez. Kettős fűjtató.

3. **A természetrajzi gyűjtemény gyarapodása.** Pfurtscheller: Zoologische Wandtafeln.

4. **A képek gyűjteményének gyarapodása.** *A Vallás- és Köszoktatásügyi Minisztérium ajándékából:* Bárá Eötvös Jó-zsef arcképe.

5. **A tornaszertár gyarapodása:** 24 bőrlabda.

A többi gyűjtemény nem gyarapodott.

* * *

A múlt évi Értesítő kimutatása szerint az intézet leltári va-gyona az 1913-dik év végén a következő volt:

vétel útján szereztetett be: 10067 darab.

ajándék útján szereztetett be: 5733 darab.

Értékük: 77513 korona 57 fillér.

Ez az állomány 1914. január elejétől kezdve 1915. június végéig vétel útján 126 darabbal, ajándék útján 87 darabbal gyarapodott, a gyarapodás értéke 1475 korona 4 fillér.

Igy az egész leltári állomány 1915 június végén:

vétel útján való beszerzés: 10193 darab.

ajándék útján való beszerzés: 5820 darab.

Értékük: 78988 korona 61 fillér.

XV.

Az 1915-1916-diki iskolai évre vonatkozó értesítés.

A szentesi állami főgymnasiumban az 1915—1916-diki isko-lai évre a tanulók fölvétele 1915. július elsején, másodikán és har-madikán, továbbá szeptember elsején, másodikán, és harmadikán d. e. 8—12 óráig az igazgatói irodában történik. A tanulók beírását 1915. szeptember elsején, másodikán és harmadikán d. e. 8—12 óráig az osztályfőnökök végzik.

Az iskolai év ünnepélyes megnyitása szept. hó 4-én d. e. 9 órakor lesz. Ezt megelőzőleg a tanulók vallásfelekezetük szerint templomba mennek és ott évmegnyitó istenítiszteletet hallgatnak.

Az **I. osztályba** csak oly tanuló vehető föl, aki 9-ik életévét betöltötte, de 12 évesnél nem idősebb és az elemi iskola IV. osz-tályát sikerrel végezte vagy fölvételi vizsgálattal igazolja, hogy ha-sonló mértékű képzettsége van. A fölvételre jelentkező tanuló **ke-resztelő levelét**, illetőleg **születési bizonyítványát** köteles felmutatni.

A 12 évesnél idősebb tanuló az I. osztályba való fölvételéért a tanári testülethez köteles folyamodni.

Az elsőnél **magasabb** osztályba való **fölvétel** az alsóbb osz-tály sikeres elvégzésétől függ és arról tanúskodó nyilvános **iskolai bizonyítvány alapján történik**. Más intézetből átlépő tanuló az el-hagyott intézet **Értesítőjét** is köteles felmutatni.

A **magántanulók** bejegyzése a beírási napokon történik és ugyanakkor felvételi és értesítő-díj címén 11 koronát kell fizetniök.

A **tandíj** minden tanulóra nézve évi 60 koronában van meg-állapítva. A **fölvételi díj** 10 korona, az ifjúsági könyvtári díj 1 ko-rona, az értesítőre szedett díj 1 korona, az ének-díj 1 korona, a tanulmányi kirándulási díj 1 korona, összesen 14 korona. A tanul-mányi kirándulási díj alól az igazgató a szegénysorsú tanulókat fel-

mentheti, de a felvételi-, ifjúsági könyvtári-, értesítő- és énekdíjat minden tanuló már felvételtkor tartozik megfizetni.

A tandíj fizetése alól való felmentést 30 % határáig a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg. A folyamodványokat szeptember 15-ig kell benyújtani

Az 1884. t. c. XXX-ik §-a értelmében figyelmeztetjük a szülőköt és érdekelteket, hogy mindazon tanulók, kik életük 12. évéig újra nem oltattak vagy valóságos himlőt ki nem állottak, mindaddig, míg e hiánynak eleget nem tettek, csak ideiglenesen vétetnek fel.

A javító vizsgálatok augusztus hó 30-dik és 31-dik napján reggel 8 órakor kezdődnek. A kiegészítő-, pótló- és fölvételi vizsgálatok augusztus 30-dikán és 31-dikén lesznek, a magánvizsgálatok szeptember elsején és másodikán délután.

Az egy tantárgyból bukott tanulóknak a javító vizsgálat megengedéseért nem kell folyamodniok, csupán jelentkezniök kell az igazgatónál a javító vizsgálatokra kitűzött időben.

Akik két tantárgyból kaptak elégtelen osztályzatot, a tankerületi főigazgató úrtól nyerhetnek engedélyt javító vizsgálat tételre. E célból tartoznak az illető tanulók a debreceni tankerület főigazgatójához intézett 1 koronás bélyegű kérvényüket a főgymnasium igazgatójánál legkésőbb f. évi július hó 4-ig beadni. (A szépírásból, testgyakorlatból vagy bármely rendkívüli tárgyból kapott elégtelen osztályzat nem számít.)

A gymnasium V. osztályába belépő tanuló szülője, vagy gyámja köteles bejelenteni, hogy fia illetőleg gyámoltja a görög nyelvet, vagy az annak helyettesítésére rendelt tantárgyakat fogja-e tanulni. A görögöt helyettesítő tanfolyamot végzett tanulók előtt a gyakorlati életpályák egész sora nyitva áll; így a jogi, orvosi, mérnöki, katonai pálya, mathem. és természettudományi tanulmányok, vasúti, postai, távírói stb. pályák.

A nm. vallás- és közokt. m. kir. minisztériumnak 1902. évi 72039. sz. rendelete alapján leányok is iratkozhatnak be magántanulóul s a megállapított díjak lefizetése mellett a tanév elején vagy végén magánvizsgálatot tehetnek.

Azon tanulók, kik rendkívüli tárgyra iratkoznak be, kötelesek azt az év végéig tanulni, kivéve az évközben bukott tanulókat. Rendkívüli tárgyakul taníttatnak: a francia nyelv, gyorsírás és a vívás a III. osztálytól kezdve, szabadkézi rajz az I. osztálytól kezdve; a műének tanulására minden tanuló köteles, felmentést azok kapnak, kiknek hangjuk az ének tanulására nem alkalmas. A rendki-

vüli tárgyak tandíját fele részben szeptember hónapban, fele részben pedig január hónapban kell lefizetni.

Azon szülők vagy gyámok, kik nem laknak helyben, gyermekük vagy gyámoltjuk fölvételekor alkalmas helyettest tartoznak megnevezni, kire házi felügyeleti jogaikat és kötelezettségeiket átruházzák, hogy a gondviselése alá helyezett tanulókra nézve az iskolai fegyelmi és tanulmányi közléseket nevükben elfogadhassa.

Az igazgatóság e tekintetben a legnagyobb óvatosságot ajánlja a t. szülőknek, mivel sok esetben nagyrészt a hiányzó felügyelet okozza a tanulóknak a tanulmányokban való elmaradását. Vidéki szülőknek fiaik elhelyezésére nézve az igazgatóság szívesen nyújt segédkezet már a nyári szünet folyamán vagy beiratás alkalmával.

Oly tanulók, kik polgári iskolából lépnek át gymnasiumba, tartoznak a főgymnasium tanári karához címzett és a gymnasium igazgatóságánál benyújtott kérvényben a felvételi vizsgálat engedélyezéséért folyamodni és egyszersmind a polgári iskolában addig nyert valamennyi bizonyítványukat átadni.

A polgári iskola IV. osztályából a gymnasium V. osztályába való felvételt kívánó tanuló tartozik a következő tantervi különbözetből felvételi vizsgálatot tenni: a) A négy alsó osztály latin nyelvi anyagából; b) Magyarország történetéből, mivel a polgári iskolában csak egy éven át, a gymnasiumban pedig két éven át taníttatik, tehát annak részletesebb ismerete kívántatik; c) azonkívül a IV. oszt. történeti tananyagához beosztott politikai földrajzból: a magyar állam és Ausztria alkotmánya fővonásokban és az egész monarchia szervezete; d) a természetrajzból a gymn. IV. osztályú tananyagából (növénytan, kivéve a virágtalan és virágos növények főbb csoportjainak ismeretére vonatkozó részeket).

* * *

Az igazgatóság figyelmezteti a tanulókat arra, hogy a tankönyvekből csak a legutolsó kiadást szabad használni és a tankönyveket be kell köttetni, úgy szintén arra is, hogy az intézet fegyelmi szabályait a nyári szünet alatt is meg kell tartaniok.

Tartalomjegyzék.

	oldal
Szabó Béla emlékezete — — — — —	5
II. Tanterv és tananyag — — — — —	13
III. Tankönyvjegyzék — — — — —	25
IV. Tanári testület — — — — —	29
V. Tárgy felosztás — — — — —	32
VI. Tanárok társad. és közművelődési tevékenysége	34
VII. Az iskolai év története — — — — —	36
VIII. Az intézet történetére fontos és elvi jelentőségű rendeletek — — — — —	43
IX. Intézeti egyesületek és körök — — — — —	45
X. Érettségi vizsgálat — — — — —	50
XI. A tanulók érdemsorozata — — — — —	53
XII. Segélyezés és jutalmazás — — — — —	69
XIII. Statisztikai kimutatás — — — — —	75
XIV. Az intézet felszerelése — — — — —	84
XV. Értesítés az 1915—1916. évre — — — — —	87